

NOVICE

OBČINE SV. ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH

Vitomarci, marec 2013

št. 43

Velika noč je praznik veselja,
novega upanja in življenja,
zato naj velikonočni čas obudi
novo upanje, poraja radost in
veselje ter nas navdahne s svetlimi
mislimi na prihodnost.

Veselo praznovanje Velike noči,
vam želi
župan Franci Krepša s sodelavci.

Ob prihodu pomladi

»Nihče na svetu sreče ne podarja, srečo človek vsak si sam ustvarja. Najsrečnejši tisti so ljudje, ki spoznali so resnico večno: da življenje nepopolno je, da ga sami naredimo srečno.«

Težnja k sreči je večni utrip človeškega srca. Kdor je doživel očarljivost veselih in mirnih dni, govori o sreči kot o stanju polne, preproste in neopisljive blaženosti. Skrivnost? Ni je in ni je mogoče ome-

jiti na čarobno formulo, ki bi bila za vse enaka. Vredno pa se je za trenutek ustaviti in pomisliti s srcem. Polepšajmo si dneve s prijazno besedo, nasmehom ali z lepo kretnjo v pozdrav. Vsaka gesta ima magičen učinek, ki nam polepša dan ali samo trenutno stanje. Ne stane nič, ima pa čarobno moč. Morda je tudi to sreča ali vsaj zadovoljstvo.

Privoščimo si jo.

Zadovoljne in prijetne praznike želim vsem našim občankam in občanom v imenu uredniškega odbora Novic.

Emma Ilešič

Novice št. 44 bodo predvidoma izšle 30. junija 2013.

Prispevke lahko oddate kot predstavnik katerega od društev ali kot občan. **Rok za oddajo vaših prispevkov je najkasneje v ponedeljek, 3. junija 2013.** Pripisite napovednik dogodkov do vključno septembra 2013.

V svojih prispevkih upoštevajte datum izida Novic in temu prilagodite vsebino prispevkov. Prispevke posredujete v digitalni obliki na prenosljivem mediju (CD, USB-ključ) ali na elektronskem naslovu: info@sv-andraz.si.

Prosim, da upoštevate navodila za predajo prispevkov:

- določite kratek in udaren naslov prispevka (kot npr. »Poletne delavnice v vrtcu«);
- prispevki naj bodo kratki, v prispevku označite, kje pride katera fotografija in kaj naj piše pod fotografijo (poimenujte enako kot boste poimenovali priložene fotografije: npr. *Fotografija: Nabiranje zvončkov*);
- fotografije priprnite posebej in jih opremite: fotografijo poimenujte, podnaslovite: naslov fotografije, osebe na fotografiji ... **Neoznačene fotografije žal ne bomo mogli objaviti.**

Prepozno poslanih prispevkov žal ne bomo mogli objaviti v tej številki.

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke po potrebi krajša, jih razporeja v rubrike ali zaradi neprimerne vsebine prispevka ne objavi.

V Novicah še vedno lahko oddate: **NEKOMERCIALNI MALI OGLASI ZA FIZIČNE OSEBE – oglasi do 10 besed so brezplačni. Vsebinsko prav tako pošljite do 3. 6. 2013.**

Uredniški odbor

APRIL:

- **1. april:** ponovitev predstave »Šah mat – gotova si«, KUD Vitomarci;
- **7. april:** predstava »Lažni zdravnik«, TD Sv. Trojica;
- **21. ali 28. april:** medobčinska državna tekma na glinaste golobe, SD TRAP Vitomarci;
- **20. april:** Očistimo Slovenijo 2013;
- Liga malega nogometa pri OŠ Vitomarci, KMN Vitomarci;
- Društveno ocenjevanje vin, Vinogradniško - sadjarsko društvo Vitomarci;
- Postavitev majskega drevesa pred gasilskim domom, PGD Vitomarci.

MAJ:

- **18., 19. maj:** družinsko tekmovanje v streljanju na glinaste golobe, LD Vitomarci;
- **31. maj:** Sandijev memorial, KMN Vitomarci;
- Srečanje domačih društev, Društvo gospodinj Vitomarci;
- Koncert pevskih zborov in skupin društva, KUD Vitomarci;
- Liga malega nogometa pri OŠ Vitomarci, KMN Vitomarci.

JUNIJ:

- **1. junij:** Sandijev memorial, KMN Vitomarci;
- **23. junij:** nogometni turnir v Novincih, ŠD ROSA;
- **24. junij:** proslava ob Dnevu državnosti pred cerkvijo, Občina Sv. Andraž;
- Strokovna ekskurzija na Dolenjsko, Društvo gospodinj Vitomarci;
- Šport špas, POŠ Vitomarci;
- Regijsko tekmovanje v pikadu, Društvo upokojencev Vitomarci;
- Društvena tekma, SD TRAP Vitomarci.

JULIJ:

- Taborjenje, Društvo mladih Vitomarci;
- Gasilsko tekmovanje med Gasilskimi zvezami in tekmovanje med gasilskimi društvi, PGD Vitomarci;
- Poletne kreativne delavnice za otroke, KUD Vitomarci;
- Postavitev klopota, Vinogradniško-sadjarsko društvo.

Iz vsebine

Uredništvo
Župan
Občinski svet in odbori
Občinska uprava
Društva
Šola in vrtec
Župnija
Ostali prispevki
Zdravje
Kronika kraja
Nagradna križanka

Kolofon

Uredništvo si pridržuje pravico do spremembe naslovov in krajšanja člankov. Za morebitne napake se opravičujemo.

Izdajatelj: Občina Sv. Andraž v Slov. goricah, **Lektoriranje:** Alenka Omulec, **Za izdajo odgovoren:** Franci Krepša, **Odgovorni urednik:** Bernarda Ban, **Uredniški odbor:** Alenka Omulec, Bernarda Ban, Emma Ilešič, Kristijan Majer in Vanja Gaber Krepša, **Naklada:** 430 izvodov; **Tisk:** Tiskarna Saje d.o.o.; Glasilo Novice občine Sv. Andraž v Slov. goricah je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno št. 376.

Cenjene bralke in bralci

Kot že vrsto let imate tudi pred letošnjimi velikonočnimi prazniki možnost prebrati ali pa vsaj prelistati našo velikonočno izdajo *Novic občine Sv. Andraž v Slov. goricah*. V tej številki smo poskušali zajeti in nanašati vse pomembnejše dogodke, ki so se zgodili v tem letu. Za zanimive vsebine je poskrbelo kar precej avtorjev posameznih člankov.

Končno smo se po nekaj dolgih mesecih zime znebili velikih količin snega. Verjamem, da so ga bili najbolj, ali pa edino, veseli otroci. Vsem ostalim pa nam je, predvidevam, bil bolj v breme kot v veselje. Res pa je,

da je obilen sneg imel tudi pozitivne učinke, saj je npr. zelo pogosto skrbel za naše razgibanje skozi vso zimo. Po večletnih milih zimah, ko velikokrat sploh nismo videli »visokega snega«, je letošnji spremenil večletno prakso.

Dobrodošlo pri tem je, da je dodobra napojil zemljo in posledično tudi dvignil nivo podtalnice. S tem pa zalogo vode v globljih plasteh. Manj dobrodošlo pa je, da je precej »osušil« naš občinski proračun, saj je bil strošek pluženja in posipavanja večji kot v preteklih treh letih skupaj. Skratka za nekaj dobro, za nekaj slabo kot pri vseh stvareh v življenju.

Kar se tiče načrtovanih aktivnosti v letošnjem letu, smo se po rebalansu proračuna, katerega smo sprejeli na zadnji seji, ponovno prijavi na razpis Ministrstva za kmetijstvo in okolje. Vsebina prijave na razpis se nanaša na modernizacijo cca. 5 km cest. V kolikor bomo na razpisu uspešni, se bo ta investicija odvijala v prihodnjih dveh letih.

Žal se ta kriza, katero čutimo že nekaj časa in ji ni videti konca, odraža tudi v občinskih blagajnah.

Omeniti moram, da nam je, kot ste

verjetno že slišali, za enkrat uspelo zadržati enak odpiralni čas pošte, kot je bil do sedaj. Kot ste bili seznanjeni, je vodstvo pošte hotelo skrajšati odpiralni čas na samo dve uri dnevno. Glavni vzrok za to je, po njihovih trditvah, premajhen obisk oz. promet naše pošte. Zato vas pozivam, da res koristite našo pošto in vse zadeve, ki jih morate urejati, urejajte na pošti v Vitomarcih. Le tako nam bo uspelo obdržati enak odpiralni čas.

Na koncu tega mojega pisanja vam vsem želim vesele, radostne in mirne velikonočne praznike. Naj nas velikonočne jedi okrepijo telesno in duhovno. Naj ne mine dan, ne da bi pomagali komu, za katerega že vnaprej vemo, da nam naše pomoči nikoli ne bo mogel vrniti.

Franci Krepša,
župan

občinski svet in odbori

Povzetek 14. in 15. redne seje Občinskega sveta Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah

Občinski svet je v zimskem času zasedal dvakrat. V decembru je potekala 14. redna seja, kjer so svetniki obravnavali 7 točk dnevnega reda. Kot prvo so sprejeli spremembo proračuna Občine Sv. Andraž v Slov. goricah za leto 2012. V nadaljevanju so svetniki potrdili vrednost točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki bo v letu 2013 znašala 0,0028 evra, enako kot v lan-

skem in predlanskem letu. Namesto Jožice Vršič, ki je izrazila željo, da ne bi več lektorirala naših *Novic*, so svetniki v Uredniški odbor imenovali novo članico in lektorico, Alenko Omulec iz sosednje občine Sv. Jurij ob Ščavnici. V nadaljevanju so svetniki potrdili še spremembe Poslovnika občinskega sveta, ki se nanašajo na vzdrževanje reda in mira na občinskih sejah in spremembe Odloka

o občinskih javnih cestah, ki se je spremenil predvsem v delu, kjer so določeni odmiki. Varovalni pas ob lokalnih cestah in javnih poteh sedaj znaša 5 m, višina ograj ob cestah je dopustna do največ 0,75 m, oranje v smeri proti cesti je dopustno le v razdalji 4 m od cestnega jarka oziroma 2 m, če se orje vzporedno s cesto ali 1 m od vrha brežine. Svetniki so na tej seji odločili tudi, da domača

društva ne plačajo najema dvorane, ko imajo občni zbor, odklonili so pristop k soustanoviteljstvu Javnega zavoda Lekarne Ptuj ter se seznanili z reorganizacijo Geodetske uprave na Ptuj. Obravnavali so vlogo Župnije Sv. Andraž za finančno pomoč pri obnovi župnišča in odločili, da se v proračunu za leto 2013 nameni nekaj sredstev v ta namen. Po koncu uradnega dela se je župan zahvalil svetnikom za sodelovanje, povedal je, da je bilo leto 2012 zelo uspešno, saj je glavnina proračunskih sredstev šla v investicije in jih v zahvalo povabil na pogostitev.

15. redno sejo je župan sklical v začetku februarja. Svetniki so na tej seji najprej sprejeli spremembo proračuna za leto 2013. Sprememba je bila potrebna najbolj zaradi vključitve projekta modernizacija cest. Za ta projekt so svetniki v nadaljevanju seje potrdili tudi novelacijo investicijskega projekta. Če bo občina uspešna na razpisu, se bodo v okviru tega projekta modernizirale ceste Slavšina–Košarjak, Slavšina–Kocuvan, Slavšina–Jaušovec, Košarjak–Müže in cesta Smolinci–Novinci. Makadamski cesti Mala Slavšina–Roškar–Gibina in Gibina–Slana pa bosta modernizirani s sredstvi iz 21. člena ZFO. Na tej seji so svetniki potrdili

Občinski svetniki in župan

tudi spremembe meril in kriterijev za vrednotenje programov društev in spremembo pravilnika o dodeljevanju sredstev za javne prireditve in akcije, ki pospešujejo turistični, kulturni in športni razvoj ter promocijo občine Sv. Andraž. Pri zadnji točki je župnik Janko Babič predstavil svetnikom planirana dela v župnišču ter izrazil željo po sodelovanju društev pri prireditvi 500 let od začetka gradnje cerkve Sv. Andraža, ki se bo odvijala predvidoma v oktobru letošnjega leta. Na 15. seji je bil povabljen tudi predsednik PGD Vitomarci, Franc

Šoštarič, da bi pojasnil nejasnosti glede financiranja PGD, saj je svetnik Darko Rojs na prejšnjih sejah trdil, da je društvo PGD Vitomarci vložilo vlogo za dodatna sredstva za nabavo opreme. Franc Šoštarič je povedal, da so proračunska sredstva za financiranje PGD vedno bila na razpolago in da je s predračunom za nabavo opreme PGD le želel obvestiti župana o nabavi te opreme, kar pa ni bilo mišljeno kot vloga za dodatna sredstva v proračunu.

Alenka Vršič

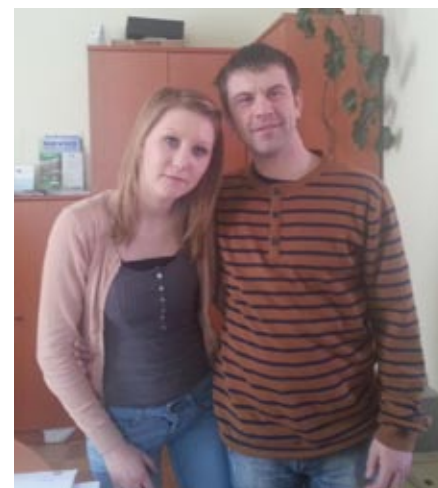
občinska uprava

Delo v občinski upravi

Sva Urška Anželj in David Rebrec. Delava v sprejemni pisarni občinske uprave občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah, in sicer eden opravlja obvezno praktično izobraževanje (Urška) in drugi je zaposlen preko programa javnih del (David). Najina vsakdanja opravila so odpiranje, vnašanje in razvrščanje prejete pošte, pripravljanje pošte za odpremo, arhiviranje dokumentov ter informiranje in pomoč občanom. Opravljava manj zahtevne naloge občinske uprave ter zaposlene tako nekoliko razbreme-

niva. Ujela sva se zelo hitro in vsa ta dela skupaj rada opravljava. Občinska uprava nama je podala veliko novih znanj in informacij, ki jih bova lahko uporabila v nadaljnjem življenju. Delo v občinski upravi je zelo pestro in zanimivo, vseč nama je predvsem delo s strankami. Vesela sva, da sva dobila priložnost delati v občinski upravi domače občine ter tako še bolj spoznala domači kraj.

Urška in David

Gospodinjski kosovni odpadki

S Čistega mesta Ptuj so nas obvestili, da bo letošnja akcija zbiranja gospodinjskih kosovnih odpadkov potekala enako kot v lanskem letu. Ob prevzemu odpadkov je treba zagotavljati kontrolo, kajti drugače se okolju povzroča prevelika škoda.

Za vsako občino so določena zbirna mesta, na katerih bosta dva zabojnika večjega volumna, kamor boste lahko v navedenem času sami dostavili gospodinjske kosovne odpadke. Na lokacijah bo prisoten delavec Čistega mesta Ptuj, ki bo nadziral sprejem gospodinjskih kosovnih odpadkov.

Že vnaprej vas obveščamo, da bodo sprejemali samo tiste vrste odpadkov, ki so navedeni v spodnjih alinejah, zato vas prosimo, da ne dostavljate ničesar, česar ni na seznamu! Tudi dostava in puščanje odpadkov na navedeni lokaciji po terminu zbiranja ni dovoljena! Priporočamo vam, da gospodinjske kosovne odpadke dostavite do vam najbližje lokacije s seznama.

Med gospodinjske kosovne odpadke, ki jih bodo delavci sprejeli, spadajo:

- vse vrste sobnega pohištva,
- vzmetnice, talne obloge,

- orodje, oprema, igrače (razni sodi, vrtno orodje, otroški vozički ...),
- športni rekviziti (kolesa, smuči, jadrnalne deske ...),
- manjša sanitarna oprema (umivalniki, školjke, pipe ...).

Odpadki, ki ne spadajo med gospodinjske kosovne odpadke in se ne bodo prevzeli:

- gume, gradbeni materiali, avtomobilske školjke in deli, sodi z vsebino, stiropor, tekstil;
- stroji in deli strojev iz kmetijske dejavnosti ...

OBČINA	LOKACIJA	LOKACIJA ZBIRANJA	DATUM	ČAS DELA
SV. ANDRAŽ	Drbetinci, del Novinc, zg. del Vitomarc	Drbetinci – kmet. zadruga	petek, 14. junij 2013	10.00–18.00
	spodnji Vitomarci in Hvaletinci	križišče Berlak	petek, 14. junij 2013	10.00–18.00
	del Novinc in Slavšina	Slavšina, Stanko Čuček, Novinci 57	ponedeljek, 17. junij 2013	10.00–18.00
	Gibina in Rjavci	Gibina – Janez Kostanjevec, Gibina 26	ponedeljek, 17. junij 2013	10.00–18.00
	Novinci	Novinci – Janez Hanžel, Novinci 29	torek, 18. junij 2013	10.00–18.00

V naši občini skrbimo za čisto okolje.

Alenka Vršič

Obvestilo o možnosti najema Večnamenske dvorane Vitomarci

V naši novi in lepi Večnamenski dvorani Vitomarci se pogosto odvijajo različne prireditve in dogodki. Dvorano lahko najame kdorkoli. Cena najema za društva, ki imajo sedež v občini Sv. Andraž, znaša na uro 4,00 evre, celodnevni najem v kurilni sezoni 50,00 evrov, v

nekurilni sezoni pa 30,00 evrov.

Cena najema dvorane za občane občine Sv. Andraž v Slov. goricah znaša na uro v kurilni sezoni 15,00 evrov, v nekurilni sezoni pa 10,00 evrov, celodnevni najem znaša v kurilni sezoni 100,00 evrov, v nekurilni sezoni pa 80,00 evrov.

Vlogo za najem dvorane dobite in vložite na občinski upravi. Prav tako je vključno z dvorano mogoče najeti tudi mize in klopi. Mize in klopi so na voljo brezplačno.

Alenka Vršič

Odpadne sveče na pokopališču

Na pokopališču imamo že nekaj let posebne kesone za odpadne sveče. Kesoni so pri vseh izhodih, tudi neposredno ob velikem betonskem kesonu, ki je namenjen samo za mešan komunalni odpad (ta zajema odpadno plastiko, kot so umetno cvetje, plastični cvetlični lončki, vrečke in ostali odpad). Vsekakor pa v ta keson **NE SODIJO ODPADNE SVEČE**, kakor je tudi zapisano na pojasnjevalni tabli, ki je nameščena na ograji. Vljudno prosimo, da odpadnih sveč ne mečete v betonski keson, ampak v posebej za to namenjene posode, in sicer v zeleno-rumene mrežaste kesone, ki so označeni, da vanje sodijo le odpadne sveče. Če sveče ovržete v betonski keson, bo to občino in s

tem posredno vse vas občane stalo veliko denarja, saj odpadnih sveč ni dovoljeno odlagati med ostale odpadke. Za neupoštevanje navodil ministrstev, so zagrožene kazni. Bodimo prijazni do okolja in soljudi.

Bernarda Ban

Pojasnjevalna tabla

Keson za odpadne sveče

društva

Borisu Tošu v slovo

V decembru lani smo se poslovili od našega častnega člana Borisa Toša. Njegov pomemben prispevek k ohranjanju in razvijanju ljubiteljske kulture v naši občini smo predstavili v eni izmed lanskih številkk Novic.

»Življenje, visoko, veliko, večno, kličem ti: Dober dan! In ti ponujam roko za srečno skupno vandraje v kdovekam. Dober dan življenje, silno in milo! Kot na praznik prihajam v tvoj hram in ti šepetam na uho pesem zaljubljenih: Rad te imam! ... A on? On ne sliši nič, ne vidi nič ... Samo za soncem v daljo gre, za soncem, ki že v morju mre. Nazaj ne bo ga nikdar več. Postal je val, oblak goreč. Postal odmev, ki se lovi na hudi poti k večnosti. Nalahno stopa, oči zapre in tone dolgo, še in še ... Zložil je krila, se skrtil vanje in se naslonil na rob neba. Zdaj sanja angelske sanje, nanj pada zlata tema ...«

Izbor misli in pesmi Toneta Pavčka.

KUD Vitomarci

Šah mat po vitomarško

V novi Večnamenski dvorani Vitomarcih je bila 26. januarja 2013 prva predstava domačih kulturnikov v novih oziroma prenovljenih prostorih. Prvi, ki smo na oder postavili svojo predstavo, smo bili člani Odrasle gledališke skupine.

Tako kot je že tradicija, smo se tudi letos odločili za komedijo. Odločili smo se za predstavo Vinka Möderndorferja Šah mat ali Moralna prenova za ženske in moške, ki sem jo popolnoma postavil na glavo, saj sta v originalu osrednja lika moška, ki jima v stanovanju dela družbo pet deklet in en moški. Tudi scena je v originalu drugačna, kot je bila v naši izvedbi. Dodan je še dodaten ženski lik – čistilka Doroteja. Vsa imena likov so spremenjena in če ste bili pozorni, ste lahko opazili, da so vsi liki imeli enako začetnico imena kot oseba, ki je odigrala to vlogo. Aktualizirali smo naslov in ŠAH MATU dodali še GOTOVA SI. K lanskoletni igralski ekipi se je v tej sezoni pridružil Tomaž Toš, pridobili pa smo nova šepetalca Damirja Toša in Lauro Krajnc. Na pomoč nam je pri pisanju plakatov in fotografiranju priskočila Andreja Čuček, pri pobiranju vstopnine pa Jana Ilešič in Nataša Kocuvan.

Letošnja komedija temelji na razkrivanju in prikrivanju ljubezenskih prevar. Dogajanje dopolnjuje aktualna politična satira, saj nova ministrica za moralno prenavo naroda s svojim obnašanjem dokazuje, da je ravno oblast tista, ki svoje zakone najhitreje in najraje krši. V predstavitvi smo zapisali: naša življenja tečejo kot šah-

Letošnja vitomarška gledališka posadka

hovska igra in so polna presenečenj, saj v njih figure ne stojijo vedno tam, kamor se jih postavi. Nekatere stvari se zapletajo, druge odpletajo ... Vedno nekdo zmaga in zmeraj je nekdo poražen ...

Vsi sodelujoči se trudimo, da bi čim bolj zadostili osnovnim nalogam komedije, kot so zabavati in nasmejati gledalke in gledalce, hkrati pa tudi kritično opozarjati na aktualne napake človeka in celotnega sveta. Kar pa je za vse nas najpomembnejše, pa še ob vsem tem uživati in se imeti »fajn«.

Kot režiser bi se želel zahvaliti tej ču-

doviti ekipi, ki mi res veliko pomeni. Velikokrat nam zavidajo naše uspehe in sproščenost na odru. Sam pa se dobro zavedam, da brez takih oseb in odnosov, ki vladajo med nami, tudi predstave ne bi bile to, kar sedaj so. Preprosto Petra, Mima, Danica, Laura, Kristijan, Tomaž, Damir, Andrej in Srečko hvala, da ste ob meni in hvala za vse čudovite trenutke, ki jih preživimo skupaj.

Milan Černel, režiser ODGS

Delovanje občinske organizacije Rdeči križ Sv. Andraž v letu 2013

Člani in članice OO RK Sv. Andraž smo se februarja sestali na občnem zboru, kjer smo kot po navadi obravnavali delo društva v prejšnjem letu, fi-

nančno stanje organizacije in poročilo nadzornega odbora. Kot vsa leta smo se tudi tokrat spomnili na krvodajalce iz občine Sv. Andraž v Slovenskih go-

ricah, ki so lansko leto darovali kri, ter tistim krvodajalcem, ki so se odzvali našemu povabilu na občni zbor, podarili manjšo pozornost. Načrtovali

Krvodajalci na občnem zboru

smo tudi aktivnosti, ki jih želimo izvesti. Tako smo v začetku leta že izpeljali prvo krvodajalsko akcijo, ki se je udeležilo kar lepo število krvodajalcev. Sledilo je predavanje o zdravilnih učinkih zelišč in zeliščnih pripravkov, hkrati pa smo merili holesterol, krvni tlak in sladkor v krvi.

Ob velikonočnih praznikih bomo obiskali starejše, bolne in onemogle, ki so našega obiska zelo veseli in ga tudi pričakujejo. Septembra načrtujemo še drugo krvodajalsko akcijo in organizacijo predavanja, ka-

Obiski po domovih

terega tema še ni določena, zagotovo pa se bo nanašala na zdravje. Ob koncu leta bomo spet obiskali občane, ki živijo v zavodih in domovih.

Skozi vse leto bomo izvajali razdeljevanje paketov pomoči ter nudili druge storitve, ki jih potrebujejo socialno šibki. Naše poslanstvo je prisluhniti in pomagati po svojih najboljših močeh ljudem, ki se kakor koli znajdejo v stiski in si ne znajo ali ne morejo sami pomagati.

Alenka Vršič

KUD Vitomarci – v začetku tega leta ...

V začetku tega leta smo se v našem društvu intenzivno pripravljali na dva za nas pomembna dogodka: odrasla gledališka skupina na premiero predstave Šah mat – gotova si, vse ostale sekcije pa na proslavo ob dnevu kulture, ki smo jo imeli na predvečer praznika. Ta praznik je za nas, ki ustvarjamo na področju ljubiteljske kulture, zelo pomemben, zato nam veliko pomenijo naši zvesti gledalci, ki jih poleg premiere komedije zanima vse, kar jim želimo pokazati in povedati ob prazniku slovenske kulture. Februarja smo v času zimskih počitnic z otroki izvajali tudi kreativne delavnice V pri-

čakovanju pomladi.

Na proslavi ob kulturnem dnevu so nastopili naši člani mešanega pevskega zbora, vokalne skupine Avis, otroške vokalne, gledališke in folklorne skupine, gledališke skupine Kalimero in recitatorske sekcije, program pa so popestrili še učenci naše podružnične šole in ljudske pevke Društva gospodinj Vitomarci.

Rdeča nit letošnje proslave so bile »vrednote in kultura srca« v razmislek in kritični pogled na vse aktualne dogodke in spremembe, ki smo jim priča v zadnjem obdobju, predvsem pritiskom in stiskam našega človeka

zaradi gospodarske in politične krize v razvitem svetu. Ob tem smo želeli poiskati nekaj vzporednic s preteklostjo. Pravijo namreč, da je zgodovina naša najboljša učiteljica, hkrati pa mnogokrat ugotavljamo, da se iz nje ničesar ne naučimo. K takemu razmišljanju sta nas vodila tokratna povezovalca programa Andrej Toš in Tadej Čuk, ko sta prebirala misli Ivana Cankarja. Leta se je v svojih velikih in za Slovence pomembnih delih Martin Kačur, Hlapec Jernej, Kralj na Betajnovi, Hlapci idr. osredotočal in zavzemal kritičen odnos do takratnih družbenih razmer in hlepenja po oblasti, moči, bogastvu

in predvsem razkrival ter razmišljal o osebnih stiskah malega slovenskega človeka zaradi izkoriščanja, revščine, laži, povzpetništva, sprenevedanja, prevar in zaničevanja.

V povezavi z vsem navedenim ni nključje, da smo odigrali črtico Prežihovega Voranca Levi devžej. Nastopajoči so bili oblečeni v oblačila, ki so nas »popeljala« v zgodnje obdobje prejšnjega stoletja, otroci so zaplesali in zapeli nekaj pesmi iz ljudskega izročila, tako smo občinstvu želeli približati del naše še ne tako oddaljene preteklosti, ki se je starejši občani še kako dobro spominjajo in na katero smo zaradi hlepenja sodobnega človeka po moči in materialnem bogastvu pozabili. Želeli smo vas spomniti, da se v nekaterih segmentih sedanosti in napredne novodobne družbe morebiti vračamo »nazaj«. Pozabljamo namreč, tako si mislim, na vrednote, kot so humanost, prijateljstvo, iskrenost, sodelovanje, pomoč sočloveku, sočustvovanje, nesebičnost, ljubezen. Nekateri starejši gledalci so nam po proslavi povedali, da so se ob tem prizoru spomnili svojega otroštva in s tem tudi revščine, ki je takrat bremenila naše ljudi. Spomnili so se, kakšna vrednota je bil kruh, ki je danes tako zelo samoumeven in vsakdanji. Spomnili so se vzgoje in »lepih manir«, ki so se jih kot otroci učili in so jih morali upoštevati. Ta dramatizacija je na

nekatero naredila močan vtis, saj so ob izkušenih igralkah nastopali tudi naši najmlajši igralci.

Naše pevke in pevci so na proslavi zapeli pesmi z domovinsko in ljube-

Mladi igralci

zensko tematiko, mladi recitatorji pa so brali pesmi, ki so povezane s tem letnim in koledarskim časom, in sicer pesmi o zimi, pustu, valentinovem in prihajajoči pomladi. Zaključili smo seveda s Prešernovim Povodnim možem, ki je bil, verjamemo, gledalcem zanimiv zaradi svojstvene interpretacije in dramatizacije, svetlobnih ter glasbenih efektov, ne nazadnje pa tudi zaradi dobre igralske zasedbe.

Tudi letos smo ob za nas pomembnem kulturnem prazniku podelili naziv častni član Kulturno-umetniškega društva Vitomarci, in sicer Ivanu Vršiču iz Vitomarcev in Mirku Tošu, dr. med., ki že vrsto let živi na Danskem. V nadaljevanju bomo v Novicah predstavili oba častna člana in njun pomemben

prispevek k ohranjanju ter razvijanju ljubiteljske kulture v Vitomarcih.

Po proslavi smo posedeli in poklepetali, izmenjali spomine, povezane s sodelovanjem v prosvetnem oz. kulturnem društvu. Bilo je prijetno. Želimo si, da bi naše proslave ob dnevu kulture naši soobčani še naprej radi obiskovali, da bi se ljudje zavedali pomena praznika slovenske kulture, ki je v teh časih še toliko pomembnejši. Globalizacija, tehnološki napredek, mediji, materialno blagostanje, amerikanizacija in vse pogostejša, že skoraj vsakdanja, raba angleškega jezika med mlade ljudi prinašajo drugačno razmišljanje. Posledično je drugačen način življenja, v ospredju so drugačne vrednote. Prav je, da se ljudje različnih kultur in narodnosti povežemo in da ob tem razvijamo demokratična načela enakovrednosti ter enakopravnosti. A želim si, da ob tej multinacionalnosti Slovenci ne bi nikoli pozabili, kje so naše korenine, in bili ponosni na svoje ljudsko in narodno izročilo ter seveda, da bi resnično negovali in ohranjali svoj materni jezik – slovenščino. Tudi to je sporočilo naših proslav ob slovenskem prazniku kulture.

Valerija Ilešič Toš,
predsednica

Obvestilo za lastnike zemljišč, lastnike psov, občanke in občane

Lovska družina Vitomarci, na podlagi koncesijske pogodbe z Vlado Republike Slovenije, upravlja z loviščem 1502, ki zajema celotno površino občine Sv. Andraž v Slov. goricah ter del občine Juršinci, skupaj 2230 ha, na katerem območju je tudi vaše stalno prebivališče. V skladu s koncesijsko pogodbo in Zakonom o divjadi in lovu smo dolžni izpolnjevati vse postavljene obveznosti, kakor tudi zagotoviti nemoten obstoj vseh vrst divjadi ter

njihov življenjski prostor.

Da bi lahko opravljali naloge, ki so postavljene pred nas, z vami pa imeli dobre odnose, vas ob tej priliki obveščamo, obenem pa tudi prosimo, da se držite nekaterih zakonskih določil, kot so:

- ZDLov-1: 32. člen, 5. odstavek pravi, da je sekanje, požiganje ali drugačno uničevanje živih mej, grmišč in s suho zarastjo poraslih površin po pašnikih, travnikih in poljih prepovedano v času med 1. marcem in 1. avgustom;

- 32. člen, 6. odstavek pravi, da si mora lastnik zemljišča prizadevati za ohranjanje oziroma novo osnovanje skupin drevja in grmovja tako, da pusti najmanj eno desetino površine v prvotni zarasti. **Globa za to vrsto prekrška lahko znaša od 2.083 do 125.000 evrov;**

- košnjo trave je treba izvajati tako, da z njo začnemo od sredine za košnjo namenjene površine ali predhodno prehodimo območje košnje. S tem ukrepom omogočimo, da se divjad

umakne (predvsem mladiči srnjadi). Divjad je prepovedano loviti in jo odnašati v domačo oskrbo;

- ZDLov-1: 35. člen, 3 odstavek pravi, da psov ni dovoljeno brez nadzora spuščati v prosto naravo, lastnik pa je odgovoren za škodo, ki jo njegova žival prizadene divjadi. **Globa za to vrsto prekrška lahko znaša od 417 do 1.251 evrov. Na to vsoto je lahko še odškodnina na divjadi.**

Lovska družina je po koncesijski pogodbi dolžna zagotoviti lovsko čuvajsko službo. Naši lovski čuvaji imajo nekatera pooblastila uradne osebe, zato vas prosimo, da z njimi sodelujete. Zraven njih so za dogajanja v lovišču odgovorni vodji revirjev, na katere se lahko obrnete (pogin divjadi, potepuški psi ...). Revirji so razporejeni takole:

- **1. revir: Vitomarci, Drbetinci (revirni vodja Drago Zorko, tel.: 041-897-965);**

- **2. revir: Novinci, Slavšina, Rjavci (revirni vodja Mirko Danko, tel.: 041-267-633);**

- **3. revir: Hvaletinci, Gibina, Zagorci, Grlinci (revirni vodja Slavek Čuček, tel.: 040-912-934);**

- **lovski čuvaj Alojz Cigula, tel. 041-755-463;**

- **lovski čuvaj Milan Kuri, tel. 041-616-314.**

Škodo, ki jo povzročijo divjadi, lahko prijavite na naslov LD, in sicer v PISNI obliki najpozneje v roku 3 (treh) dni od opažene škode. Prijava mora vsebovati naslov prijavitelja, datum prijave, vrsto škode, površino, katastrsko številko in KO parcele

ter lastnoročen podpis oškodovanca (obrazec A za prijavo škode lovski družini poiščete na internetu).

Lastnik je odgovoren za varovanje in zaščito svojega premoženja (posevkov, nasadov itd.). Pri zagotavljanju varovanja se lahko poveže z lovsko družino ter zahteva njen nasvet ali pomoč.

Lovci LD Vitomarci si želimo dobrih medsebojnih odnosov in uspešnega sodelovanja pri gojitvi divjadi in ohranjanju naše narave, zato pričakujemo, da bo ta poziv prispeval k temu.

Lovski zdravo!

LD Vitomarci

Müže 2013

Društvo mladih Vitomarci bo tudi letos organiziralo tradicionalne Müže – Igre brez meja in veselico. Tokrat bomo praznovali že 10. po vrsti, zato bomo za vas ponovno pripravili obsežnejši in pestrejši program.

V petek, 30. avgusta 2013, bomo na igrišče pri OŠ Vitomarci pripeljali Modrijane, drugi dan popoldne pa bomo izpeljali vedno zanimive in

atraktivnejše Igre brez meja. Letos bo prijava omogočena kar dvajsetim ekipam. Zvečer bomo dogodek združili z Žagarijo. Z avtobusi se nam bodo pridružili izletniki skupaj s Tanjo Žagar in njenima ansambloma. Na tem izletu so prisotni veliki simpatizerji pevke Tanje Žagar iz celotne države.

Na dogodek vas že sedaj prisrčno

vabimo. Pozivamo vas, da tudi vi ponesete dober glas prireditve in povabite prijatelje, znance in sorodnike iz vseh krajev. Če ne bi bilo takih vrst druženj, se najbrž med seboj ne bi tako poznali, kot se, saj so take vrste dogodki edini, ki združujejo državljane.

Kristijan Majer

Naši častni člani

V začetku februarja, le nekaj dni pred proslavo ob dnevu kulture, sem obiskala zakonca Ivana in Marijo Vršič v Vitomarcih, kjer smo obujali spomine na sodelovanje v prosveti oz. kulturnem društvu. Ivan Vršič in njegova žena Marija sta bila ljubiteljska igralca, zato smo imeli o čem govoriti, saj je bilo vzdušje res prijetno. Na osnovi tega razgovora in podatkov, ki sem jih našla v arhivu društva, sem tudi napisala obrazložitev ob podelitvi naziva častnega člana Kulturno-umetniškega društva Vitomarci.

Domačin Ivan Vršič, roj. 1. 9. 1943, se je v prosvetno ustvarjanje v Vitomarcih vključil še kot osnovnošolec, in sicer je prvič nastopil v predstavi Divji lovec v sezoni 1956/57 v režiji Borisa Toša. Igral je pastirčka, kar ga je sicer veselilo, imel pa je veliko tremo, še najbolj, ker je med nastopom moral igrati na piščalko in prepevati pesmico, ki se je še danes spomni. Ivan Vršič, ki ga kličemo tudi Johan, je nastopil v številnih predstavah, v 18 (osemnajstih) pa je imel večje vloge, in sicer pod različnimi režiserskimi

taktirkami. Igral je pod režijo obeh bratov Toš, Mirka in Borisa, pod režijo Petra Maleca, Feliksa Čučka, Ivana Pravdiča, gospoda Kovača iz Maribora in domačina Franca Toša.

V začetku njegovega sodelovanja v društvu in tudi kasneje, to je v petdesetih, šestdesetih in sedemdesetih letih preteklega stoletja, so igrali po navadi drame, redkeje komedije. Rad je nastopal v dramah, še posebej v resnih vlogah. Rad se spominja svojega sodelovanja v igri Samorastniki, Kralj na Betajnovi, Vrnitvi, Kastelki,

Na svoji zemlji, Užitkarji ... Igral je tudi v komedijah, npr. Jezični dohtar, Krčmarica Mirandolina, nazadnje je nastopil v komedijah v režiji Franca Toša, in sicer Ščuka, da te kap ter Gugalnik, ko je zaključil z ljubiteljskim igranjem. Spominja se tudi igre Vrntev v režiji Feliksa Čučka, ko so igro delali še kot mladinci, to je bilo leta 1961. Takrat sta nastopila skupaj z Marijo Kocuvan, s katero sta se kasneje poročila, a takrat med igro, je povedal g. Ivan, »iskrica še ni preskočila, tisto je prišlo kasneje«.

Gospod Ivan se spominja, kako velik pomen so režiserji nekdam dajali slovenski knjižni izreki, vsi igralci naj bi govorili brez sledi narečja. Režiserji so bili strogi. Enkrat je kot fantič od režiserja dobil tudi zaušnico. Komedije so mu bile za popestritev in sprostitve, raje pa je igral v dramah z resno vsebino. Vaj se rad spominja, saj so se s soigralci zabavali in se veliko smejali, živ je npr. še spomin, ko so sceno na gostovanja vozili s traktorjem. Spominja se tudi, kako so včasih pisali tekste za vloge. Gospe Mariji Pravdič je večkrat narekoval tekst, da ga je prepisovala na pisalni stroj.

Rad je sodeloval »pri kulturi«, vendar je v obdobju, ko so otroci odrasčali, ko sta z ženo gradila hišo in ko je imel zahtevno delo v svoji trgovini, začasnó z igranjem prenehal, potem se je ponovno pridružil dramski skupini in se dokončno poslovil, ko so se generacije zamenjale, to je v začetku devetdesetih let.

Častni član Ivan Vršič

Ivan Vršič je bil dva mandata predsednik in štiri mandate blagajnik društva. Krajše obdobje je pel tudi pri pevskem zboru. Preizkušal se je kot recitator, najraje je recitiral Prešernove Ukaze, zato smo to pesem na proslavi 7. 2. 2013 tudi prebrali posebej zanj.

Ivan Vršič je bil aktiven tudi na drugih področjih v naši občini, in sicer v Turističnem društvu Vitomarci, v Gasilskem društvu Vitomarci, v Krajevni skupnosti Vitomarci, zadnja leta pa še vedno dela kot tajnik in član Komisije za kulturo, šport in zgodovino v Društvu upokojencev Vitomarci. Povsod je še vedno cenjen sodelavec.

Zaradi vsega navedenega smo Ivanu Vršiču hvaležni za njegov doprinos k ohranjanju, razvijanju in ustvarjanju ljubiteljske kulture. Člani društva smo na rednem občnem zboru 28. 12. 2012 soglasno sprejeli sklep, da mu v znak zahvale podelimo naziv Častnega člana društva, in sicer na proslavi ob dnevu kulture 7. 2. 2013. Po proslavi smo imeli priložnost pokramljati z njim in ženo Marijo. Prav posebej pa smo bili veseli, da nam je zrecitiral Prešernove Ukaze. Upamo, da bo na naše prireditve ter srečanja še naprej rad prihajal kot gledalec in da nam bo druženje še kdaj polepšal s svojim recitalom.

Valerija Ilešič Toš,
predsednica

Povabilo

Knjižnica KUD Vitomarci v Večnamenski dvorani je odprta vsak četrtek do 16. do 17. ure ali po dogovoru na tel. št.: 031/596-487 (Ema Ilešič).

Občni zbor Društva mladih Vitomarci

Društvo mladih Vitomarci je, 15. 2. 2013 ob 19 h, na Turistični kmetiji Pri kapeli zborovalo na 12. rednem občnem zboru. Prisotnih je bilo nekaj čez 40 članov društva.

Kar nekaj pomembnih odločitev smo sprejeli, med drugim izvolitev novega blagajnika društva, obsežen načrt dela, nekaj sprememb statuta ... Prisotni smo po zborovanju še pove-

čerjali in se skupaj družili še do poznih jutranjih ur. Še zmeraj pa velja povabilo vsem mladim, ki bi radi postali naši člani, da nam to tudi sporočijo.

Kristijan Majer

Zvesti prijatelj je tisti,
ki se bo veselil tvoje blaginje
in žaloval ob tvoji nesreči,
ki bo nosil polovico tvojih bremen,
ki bo prispeval k tvojemu veselju
in blažil tvoje tegobe,
tako, da bo oboje delil
s teboj.

(James Gibbons)

Predaja zbranih sredstev – krdebači

Nekaj dni pred božičem, ko so vse družine v pričakovanju druženja, veselja in ljubezni, smo tudi mi eni izmed družin predali zbrana sredstva prostovoljnih prispevkov za krdebače in jim tako vsaj za kratek čas polepšali ta družinski praznik.

V prvem dnevu akcije smo spletili več kot 200 krdebačev, v drugem dnevu akcije smo pred cerkvijo Sv. Antona ter cerkvijo Sv. Andraža po maši zbrali nekaj več kot 700 evrov prostovoljnih prispevkov, ki so romali v roke družini blizu kraja Zrkovci.

Za konec te dobre akcije smo predstavniki DMNR Peščeni Vrh in predstavnik Društva mladih Vitomarci v imenu teh dveh društev in Župnijske Karitas Sv. Anton predali sredstva, ki jih bo družina porabila za plačilo položnic ali drugih stvari za preživetje, saj so vse porabili za obnovo svojega doma. Voda je med zadnjimi poplavami na njihovi hiši segala le nekaj centimetrov pod okensko polico. V zadnjih mesecih je bilo njihovo življenje pretresljivo, zato je ob njihovem pripovedovanju tudi nam pritekla kakšna solza.

Lepo je nekomu polepšati dan ali dva, če veš, da je v njegovem življenju bilo veliko več žalostnih kot veselih in srečnih trenutkov. Veseli nas, da obstajajo skupine in ljudje, ki s pros-

Predstavniki društev in družina

toljno dobrodelnostjo delujejo v dobro ljudem v stiskah. Tudi Društvo mladih Vitomarci bo še naprej delovalo v tej smeri, saj se mladi iz teh zgodb in akcij veliko naučimo.

Vsem občanom pa skupaj z DMNR Peščeni vrh želimo prijetne spomladdanske praznike.

Kristijan Majer

Med gostiteljevim zahvaljevanjem

REČICA

Sestavine za 8 oseb:

1, 2 kg zarebrnice brez kosti
80 dag svinjske mrežice
sol, kumina, česen, lovorov list

Priprava:

Svinjski kare odluščimo od kosti, narežemo na debelejšje rezine. S hrbtno stranjo noža malo potolčemo, solimo, nadrgnemo s seseklano kumino, česnom, lovorjevim listom ter zavijemo v svinjsko mrežico. Naložimo v pekač in v pečici spečemo.

Turnir v odbojki

Vedno znova opozarjajo, da se je treba veliko gibati, in sicer zaradi zdravja in fizične moči. Tudi letos je Društvo mladih Vitomarci zato organiziralo drugi turnir v odbojki, ki je potekal 25. februarja 2013 v telovadnici POŠ Vitomarci.

Na turnir se je prijavilo kar 6 domačih ekip. Sestave teh so bile različne. Ena ekipa je sestavljala samo članice, druga je bila mešana, ostale so imele v sestavi le člane moškega spola. Videli smo nekaj igralcev, ki so se res izkazali in dokazali, da so pravi odbojkaši.

Zmagovalna ekipa

Turnir je potekal tako, da je vsaka ekipa igrala proti vsaki drugi ekipi. Največ točk (14) je zbrala ekipa Prijatelji. Prve tri ekipe so prejele nagrade v obliki bonov.

V društvu se trudimo, da bi priredili še več športnih turnirjev, zato se nam v bližnji prihodnosti najbrž obeta še kakšen. Se vidimo na igralni površini ali pa vsaj ob njej.

Kristijan Majer

Delovanje društva gospodinj Vitomarci

Občni zbor društva je že za nami, kjer smo pregledale poročilo za lansko leto ter načrt dela v letu 2012. Na občnem zboru smo sprejele novi načrt za leto 2013 in aktivnosti društva se že izvajajo po programu. Lani od meseca novembra poteka tečaj ročnih del »Pri kapeli« v Drbetincih. Tečaja se udeležuje 14–16 članic. Naše pevke imajo za sabo že različne nastope in z njimi bodo nadaljevale skozi vso leto.

V ponedeljek, 25. februarja 2013, je od 10. do 14. ure potekala ročnodelska delavnica, in sicer izdelovanja rož iz nogavic »Pri kapeli« v Drbetincih. Delavnice se je udeležilo 21 članic društva. Iz nogavic smo izdelovale orhideje, ki si jih bo moč ogledati na velikonočni razstavi. Ker izdelovanje orhidej iz nogavic zahteva veliko časa, smo rože iz krep papirja izdelovale v ročnodelski delavnici 4. marca 2013. Tečaj kuhanja smo izvedle 28. februarja 2013, ki je potekal v kuhinji Večnamenske dvorane Vitomarci. Pripravljale smo različne jedi: cvetačno kremno juho, rečico, piščanca na ajdovi kaši, pečeno kislo zelje, ješprenjevo solato in sladico – čebelji pik. Kuharskega tečaja se je udeležilo 12 članic. Za 8. marec – dan žena – je 9. marca 2013 potekala stro-

Gospodinje pri delavnici rož

kovna ekskurzija na Sv. Ano. Konec meseca marca ali v začetku aprila bo zdravstveno predavanje o demenci. Predaval bo naš zdravnik dr. Tomaž Schaubach. Vabila za zdravstveno predavanje vam bomo poslali po pošti na dom. Velikonočna razstava se bo pripravljala v domu upokojencev, v soboto, 23. marca 2013, ob 9. uri zjutraj in je bila odprta na cvetno nedeljo od 9. do 19. ure.

Ob velikonočnih praznikih želim bralcem in bralkam Novic veliko družinske sreče in obilo dobrot na praznični mizi.

Elizabeta Kosec

JEŠPRENJEVA SOLATA

Sestavine za 10 oseb:

25 dag ješprenja
10 dag sira
10 dag šunke
20 dag paradižnika
10 dag paprike
10 dag gobic
10 dag fižola v zrnu

Priprava:

Ješprenj in fižol čez noč namočimo, skuhamo in ohladimo. Šunko, sir, paradižnik, papriko in gobice narežemo na kocke. Vse skupaj zmešamo in prelijemo s prelivom.

Preliv:

10 dag čebule – narežemo na kockice
strok česna
sol, poper – po okusu
peteršilj
bučno olje
kis

Strok česna drobno sesekljamo, čebulo narežemo na kockice, dodamo sol, mleti poper, sesekljan peteršilj, bučno olje in kis. Prelij po sestavinah in premešaj.

šola/vrtec

Vitomarci, moj domači kraj

Vitomarci ležijo v Slovenskih goricah. Večja bližnja mesta našemu kraju so Ptuj, Maribor, Gornja Radgona in Lenart. V bližini teče reka Pesnica.

V Vitomarcih živi okrog 1.300 ljudi, ki so naseljeni v sedmih različnih vaseh. Te vasi so Novinci, Slavšina, Vitomarci, Gibina, Drbetinci, Hvaletinci in Rjavci.

Občina Sveti Andraž je velika 17,6 kvadratnih kilometrov. V Vitomarcih imamo veliko javnih ustanov. Najpomembnejše so občinska uprava, pošta, šola, muzej, kmetijska zadruga, gostilna in pokopališče.

Vitomarci niso le lep kraj, temveč

imajo tudi veliko kulturnih spomenikov in naravnih lepot. Kulturni spomeniki so tri kužna znamenja, sedemnajst kapelic, Hrgova viničarska hišica, cerkev, studenci na vreteno, preše za stiskanje grozdja.

Ker so Vitomarci bogati z gričevji in bregovi, sta zelo razvita sadjarstvo in vinogradništvo, tako je bilo že nekdanj, da so v naših krajih živeli znani sadjarji in vinogradniki.

V našem kraju je živelo veliko znanih oseb. Te so: narodni junak Vinko Jurančič, pisatelj Ignac Koprivec, učitelj Ivan Strelec, pravnik Franc Jurtele.

Ljudje so pretežno zaposleni v drugih krajih. Nekaj se jih še ukvarja s perutninarstvom, živinorejo, polje-

delstvom, vinogradništvom in sadjarstvom.

V preteklosti sta nastala pomembna materialna vira. Mednje sodita star zapis iz leta 1297, ko je kraj prvič omenjen v pisnih virih, in lepa cerkev, ki so jo začeli graditi leta 1513. Skozi Sv. Andraž je pot vodila tudi Cirila in Metoda, ki sta pokristjanjevala ljudi. Po naših krajih so pustošili Turki.

Za naš kraj so značilne različne jedi, kot so kvasenice, potice, domač kruh, žganje in vino.

Rada imam moj domači kraj.

Tina Brotšnajder, 7. b

Utrinki s proslave ob materinskem dnevu

Moja sestra Sanja

Našo družino sestavljajo ata, mama, štiri leta mlajši brat Sergej in pet let mlajša sestra Sanja. Ker je Sanja najmlajša in najbolj razvajena, sem se odločila, da opišem njo.

Sanja je stara 8 let in obiskuje 3. razred OŠ Vitomarci - Cerkvjenjak. Je vitke postave. Ima dolge rjave lase in rjave oči. Ima zelo prikupne ustnice, s katerimi se nagajivo smehlja. Njena lička so skoraj vedno lepe rdeče barve. V šoli je zelo pridna in rada ima svojo učiteljico Marijo. Tudi do svojih sošolk in sošolcev ima lep odnos. Njena najboljša prijateljica je Mojca. Doma se igra z barbikami in puncčkami, ki jih preoblači in češe in tudi krega, če niso pridne. Sanja rada nosi krila in obleke, s katerimi uprizarja modno revijo. Njena najljubša risanka je Pujsa Pepa. Ko pride bratranec Iztok, se igrata šolo. Ona je vedno učiteljica, Iztok pa učenec.

Mojo sestro imam zelo rada in je ne bi zamenjala za nič na svetu.

Nadja Ilesič, 8. b

Zimska radost

Jeseni konec je,
zima bliža se.

Otroci zelo se vesele,
ker zima tukaj je.
Zunaj že sneži,
hitro, hitro na sani.

Urno, urno na Kope,
smučanja se veselimo.
Drva naložimo,
se mrazu izognimo.

Toplo se oblecimo
in na sneg pohitimo,
saj zime kmalu konec bo,
zvončki zacveteli bodo.

*Danny Pečar,
Jure Čeh,
Gabriel Vršič, 5. b*

Moja mama

Predstavila bom svojo mamo, ki jo zelo dobro poznam in jo imam rada. Ime ji je Valerija, piše pa se isto kot jaz, Kramberger. Stara je 36 let.

Je srednje velike in vitke postave. Mamini lasje so srednje dolgi, rjavo rdeče barve, postrizeni v paž pričesko. Njen obraz je podolgovat z rdečimi lički. Ima rjave okrogle oči, tanke temne obrvi, majhen nos in rdeča nasmejana usta. Ušesa ji krasijo zlati uhani. Vedno je rada urejena.

Po poklicu je ekonomski tehnik. Včasih je hodila v službo, zdaj pa je doma. Mama poskrbi, da je naš dom čist in urejen.

Obuta je v sive čevlje z visoko peto. Oblečena je v temno modre jeans hlače ter svetlo siv pulover. Okrog vratu ima rdečo ruto.

V prostem času najraje bere knjige, se giblje v naravi in igra družabne igre, kot so Človek ne jezi se, Uno in druge karte.

Po značaju je prijazna, dobrosrčna, vesela, vztrajna, rada pomaga, zna pa biti tudi stroga. Kar obljudi, tudi naredi.

Mamina najljubša žival je muca, ne mara pa kač in pajkov.

Zelo rada je sadje in zelenjavo ter pije domače sadne sokove.

Speči zna veliko vrst peciva in drugih sladic ter dobrot. Kuha izvrstno marmelado.

Mama je tista, ki mi vedno stoji ob strani, mi pomaga, me posluša in me ima neizmerno rada.

Lara Kramberger, 4. b

Zimska šola v naravi

V ponedeljek zjutraj, 11. 2. 2013, smo se z avtobusom odpravili izpred šole. V prtljažnik smo zložili smuči in drugo smučarsko opremo ter kovčke. Ko smo se odpravili, je bila ura devet. Vozili smo se tri ure s postankom. Ko smo prispeli na Kope, je močno snežilo in morali smo se podvizati.

Naslednje jutro smo se prebudili in preoblekli. Odpravili smo se na zajtrk. Po njem smo imeli počitek in pripravili smo se na smučanje. Ko smo končali z dopoldanskim smučanjem, je sledilo kosilo, nato pa popoldansko smučanje. Zatem so bile na vrsti popoldanske aktivnosti, pred njimi pa še malica. Večerja je bila zelo obilna in dobra. Ob 10. uri je bilo vse tiho, saj smo zaspali. Dnevi so si podobno sledili z vsemi aktivnostmi. V torek je bil pust in imeli smo zabavo. Rajali smo v disku. Tam smo bili od osmih do pol devetih zvečer. Bile so različne melodije in vse so bile čudovite.

V sredo smo se smučali po robnikih. Bil je post, zato sva se s sošolko odločili, da bova ta dan vegetarijanci.

V četrtek pa je bilo valentinovo. Moja sošolka se je zaljubila v fanta iz Prekmurja. Ime mu je bilo Filip.

Prišel je petek, čas za odhod domov. Vse smo si spakirali in šli še zadnjič smučat.

Najbolj so mi bile všeč popoldanske aktivnosti, ko smo igrale karte.

Blažka Krepša, 5. b

MOJE POČITNICE

Prejšnji teden smo šolarji imeli zimske počitnice. Bilo je veliko snega, zato sva se z bratcem Žanom pogosto sanjala, kepala in smučala. En dan pa smo se šli kopat v Radence.

Bili smo tudi na Ptuj. Na poti domov smo se ustavili v gostilni Pončo. Tam imajo veliko igral za otroke. Med počitnicami sem prebrala knjigo Grozni Gašper. Z mamo in bratcem Žanom smo igrali igri Enka in Spomin, v petek pa smo pekli rogljičke.

Počitnice so hitro minile, sedaj pa se že veselim pomladi.

Vanessa Repič, 2. b

Počitnic sem se zelo razveselil. V torek sem se udeležil ustvarjalnih delavnic v šoli. Ustvarjali smo pomladne motive. Slikali smo slike in izdelovali voščilnice za starejše osebe. V naslednjih dneh sem se smučal in z bratcema delal snežaka. Med počitnicami sem si nabral novih moči za nadaljevanje šolskega leta. Nestrpnost pričakujem naslednje.

Tine Pečar, 2. b

Med počitnicami sem obiskal babico. Igrala sva se s kockami, risala in gledala televizijo. Rad sem šel domov. Doma so me čakali ati, mami in sestra. Med počitnicami sem igral tudi računalniške igrice. Vsak dan sem se zabaval na snegu.

Nick Gavez, 2. b

Tehniški dan v prvem triletju na POŠ Vitomarci

Učenci tretjega razreda so se spomnili praznika naših mamic. Razmišljali so takole:

- materinski dan me spomni na mamo,
- takrat mami podarim vrtnico ali kakšno drugo rožo,
- zapojem ji pesmico,
- mami naredim voščilnico in ji zaželim vse lepo.

Učenci 1. b, 2. b, 3. b z učiteljicami Suzano, Andrejo in Marijo

V petek, 1. marca 2013, smo imeli tehniški dan. Na njem smo se spomnili pomladi in njenih praznikov. Velika noč nas je očarala s svojimi pirhi, cveticami in zajčki s košaricami polnih dobrot. Prepevali smo pesmice o pomladi ter se pogovarjali o njej.

Učenci prvega razreda so razmišljali, kaj vse jim pomeni velika noč.

Ob njej pomislijo na mesec april, velikonočnega zajčka, barvanje jajčk, košaro polno dobro, potico, hren, kruh, meso, praznik.

Otroci z rožicami za mamice iz POŠ Vitomarci

Učenci drugega razreda so razmišljali o pomladi. Pomlad jih spomni na znanilce pomladi, vračanje ptic selivk, pripravo gnezd in valjenje jajc, cvetenje in brstenje narave, toplejše vreme, daljše dneve in krajše noči ter na praznike.

Pomlad je kot najlepša roža,
Okrog, okrog vse zacveti,
Muhasto vreme jo zaliva,
Le takrat mavrica oživi.
A najlepše je tedaj, ko sonce sije,
Dež pa se v oblake skrivi.

Fantje 2. b razreda

Vas ob Muri

Vas Petanjci leži v Prekmurju. Je prva prekmurska vas ob glavni cesti Maribor–Murska Sobota–Lendava. Na desni strani teče reka Mura, na levi se širi prekmurska ravan. Nekoč so bili Petanjci otoška vas. Danes ima vas okrog 660 prebivalcev. Že kilometer čez Muro se nahaja pomembno cestno razpotje: proti severu je Goričko in naprej Avstrija, proti vzhodu Murska Sobota in naprej Madžarska. Na severni strani teče rečica Kučnica, ki meji Slovenijo in Avstrijo. Ob Muri se nahajajo zdravilni vrelci slatine. V vasi je gasilski dom, trgovina, cerkva Sv. Florijana in kapelica Sv. Marije. V bližini kapelice so ostanki nekdanjega gradu (marofa). Vas ima svoje pokopališče, kakor vsaka prekmurska vas. Vas je znana po »Vrtu spominov«. Dr. Vanek Šiftar je na domačiji svojih staršev zasadil drevesa iz najbolj zloglasnih taborišč druge

svetovne vojne kot opomin vojnih grozot.

Vas je najbolj znana po velikem močvirju Zaton, ki je ostanek reke Mure in njenih rokavov (domačini mu pravijo stara Mura). V njem živijo mnoge živali in rastline, ki so zelo ogrožene, zato je to močvirje zaščiteno. Ena izmed takih rastlin je vodna leča, ki je edinstven primer v osrednji Evropi. V bližini močvirja se nahaja konjušnica, kjer je možnost jahanja konjev.

Na reki Muri je bilo nekoč veliko vodnih mlinov, ki so mleli zrnje. Med vojno so jih Nemci zažgali, saj je ob Muri potekala fronta. Na obeh straneh Mure so še danes vidni strelski jarki in bunkerji.

V Petanjcih imajo Rafting klub, katerega člani z gumijastimi čolni prevažajo turiste po Muri. Poleti, ko je sušno obdobje, je v Muri videti kar

nekaj pogumnih kopalcev in tudi ribičev. Ob rokavih Mure in njenih mrtvicah je veliko divjih rac, štokelj, čapelj in drugih redkih zaščitnih živali. Zelo lepo je v obvodnih gozdovih junija, ko cvete akacija in opojno diši daleč naokrog. Takrat čebelarji pripeljejo na pašo čebele. Manj prijetno pa je po obilnem dežju, ko grozijo poplave. Ob meji z Avstrijo se nahaja nekdanja vojašnica – karavla, ki danes služi kot objekt za šolanje policijskih psov.

Na Muri je imel moj pradedek 60 let hidrometeorološko opazovalnico in čoln, kjer je dnevno zapisoval vodostaj Mure in zbiral vzorce za onesnaženost reke. Sedaj pa je tu nameščena moderna tehnološka naprava.

Breda Toš

Reka Mura deli Prekmurje in Štajersko

ZBIRANJE PAPIRJA

V mesecu aprilu zbiramo odpadni papir. Donacija od zbranega papirja je namenjena materialnim potrebam naših otrok v šoli in vrtcu. Vse leto zbiramo tudi plastične zamaške.

Vrtec in POŠ Vitomarci

Pustne maske v vrtcu

Spidermani obiskali vrtec

Pri zajtrku v vrtcu

2. b razred v pustnih maskah

župnija

Nov prostor in delovanje Župnijske Karitas Sv. Andraž

Ob zadnjem farnem žegnanju smo odprli obnovljen prostor Župnijske Karitas Sv. Andraž. Obnova je stala 1.222 evrov, od tega je bilo za talne ploščice in polaganje le-teh porabljenih 187 evrov. Pleskarske storitve so stale 150 evrov, elektrifikacija in luči 120 evrov, ureditev vhoda v Karitas 100 evrov, žaluzije 40 evrov in oprema skupaj s čistilnimi sredstvi 625 evrov. Večino sredstev je bilo porabljenih iz naslova donacije Občine Sv. Andraž v Slov. goricah v letu 2012.

Obnova prostora za župnijsko karitas

Trenutno deluje pri Župnijski Karitas Sv. Andraž 8 članov in članic, ki se ob dežurstvih ozirom uradnih urah izmenjujemo. Uradne ure so vsak mesec, objavljene v Andrejevem zvonu,

in takrat lahko tisti, ki ste se kakorkoli znašli v stiski, pridete po pomoč. Delimo prehranske artikle, oblačil ne sprejemamo, saj skladišče, ki ga imamo, zadostuje le za hrano. Prav tako

je mogoče v uradnih urah darovati za Župnijsko Karitas (hrana ali denar).

Alenka Vršič

Obnova župnišča Sv. Andraž

Spoštovani župljani,

z željo, da bi kdaj v župniji imeli svojega stalnega župnika, smo se odločili, da obnovimo župnišče. Ker le-to sedaj ni primerno za bivanje, smo obnovo vzeli zares. Tako smo izvedli že štiri večje delovne akcije, v katerih smo odstranili vse omete ter zastarelo, dotrajano in uničeno napeljavo za elektriko in centralno ogrevanje. Prav tako smo s stropov sneli trstiko in jih očistili do nosilnih delov, pri čemer se je pokazalo, kje bo potrebno zamenjati lesene dele stropa, razpokane zidane oboke in nekatere dele stropov gradbeno utrditi. Očistili smo vse fuge ter odpeljali navlako, ki je nastala pri obnovitvenih delih. Konec meseca februarja in v začetku meseca marca smo že napeljali novo inštalacijo za elektriko in centralno ogrevanje. Prvi del obnove bomo odplačali s tem, kar smo do sedaj zbrali, ta nas bo stal 5.157,29 €. Občina Sv. Andraž je darovala 4.500 €, za kar se županu in občinskemu svetu iskreno zahvaljujemo.

Kmalu bo sledila druga faza del, ki zajema polaganje estriha in betona ter obnovo sten in stropa. Ker je za ta velik, a za našo župnijo zelo pomemben projekt potrebnih kar nekaj

finančnih sredstev, vas vse prosim za pomoč. Če želi kdo pomagati pri obnovi župnišča, lahko finančna sredstva nakaže na transakcijski račun Župnije Sveti Andraž, ki je odprt pri Poštni banki Slovenije (PBS) na št. SI56 9067 2000 0407 849. Obenem se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so s prostovoljnim delom, z zagotovitvijo orodja in opreme ter malice in drugih okrepčil pomagali izvesti to veliko delo. Bog plati vsem vam, obenem pa se še naprej priporočamo za pomoč, ki se je v dosedanjih delovnih akcijah izkazala za enkratno in neprecenljivo.

Priložene fotografije pričajo, da se v naši župniji nekaj premika in da smo opravili ogromno dela.

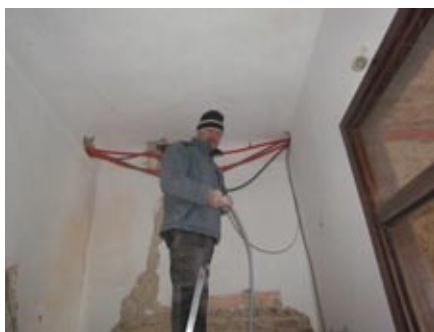
*Janko Babič,
župnijski upravitelj*

Kristus je s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem odrešil vsakega človeka.

Dal nam je možnost, da izbiramo med ŽIVLJENJEM in SMRTJO. Izberimo življenje in slavimo Gospoda! Kristus je vstal, ALELUJA, ALELUJA!

Naj vas spremlja njegov blagoslov.

Montaža električne napeljave

Polaganje centralne napeljave

Spored naših bogoslužij

29. marec – VELIKI PETEK

Ob spominu na Jezusovo trpljenje in smrt preživljamo dan v postu in molitvi;

- **ob 17. uri – večerni obred čaščenja križa v cerkvi**, zaključili bomo z blagoslovom Božjega groba in molitveno uro pred Najsvetejšim (Križev pot). Med molitvijo bo priložnost za sveto spoved.

30. marec – VELIKA SOBOTA

Dan mineva v znamenju priprav na praznovanje in ob molitvi pred Božjim grobom;

- **7.30 uri – blagoslov ognja in gobe** (drevesne) pred cerkvijo;
- od 10. do 17.30 ure – molitve ob Božjem grobu;
- od 10. do 12. ure – blagoslov velikonočnih jedil (po seznamu);
- **ob 17.30 uri – velikonočna vigiliya** (slavje ob Jezusovem vstajenju od mrtvih).

31. marec – VELIKA NEDELJA

Velika nedelja je nadaljevanje velikonočne vigiliye. Veselje nad Jezusovim vstajenjem pokažemo s prisotnostjo pri vstajenjski procesiji in jutranji sv. maši.

- **ob 7.30 uri – vstajenjska procesija in sv. maša**
- **ob 10. uri – sv. maša**

1. april – VELIKONOČNI PONEDELJEK

- **ob 8.30 uri – sv. maša**

Blagoslov velikonočnih jedil:

10.00 – Slavšina (kapela) – pri Gomzijevidih
 10.30 – župnijska cerkev
 11.00 – Hvaletinci (kapela)
 11.30 – Gibina (kapela)
 12.00 – Novinci (kapela)
 12.30 – župnijska cerkev

Molitev v cerkvi pri Božjem grobu:

od 10. do 11. ure – Vitomarci
 od 11. do 12. ure – Drbetinci
 od 12. do 13. ure – Slavšina, veroučenci
 od 13. do 14. ure – Hvaletinci
 od 14. do 15. ure – Gibina
 od 15. do 16. ure – Rjavci
 od 16. do 17. ure – Novinci
 od 17. do 17.30 ure – birmanci

Da se ne pozabi

Članke pišem, da se ne pozabi. Pisalo se je leto 1961. Feliks je že bija v službi na Elektro Gornja Radgona. Šef tokovnega, tovariš Godina me določi, da moram iti kasirat v Vitomarce. Moreš bogati, Franc Žajdela je bija betežen.

Bilo je februarja 1961, grem v nezna-no naravo in kraje. Bilo je zlo mrzlo, desetcenti in še več snega. Prva ves je bila Slavšina in prva hiša pri Rižnarovih. Pozdravim.

Gospodinja reče: »Vi pa ste novi inkasant. Od kot pa ste?«

»Od Jürja.«

»Oh, ste od daleč prišli in še mrzlo je.«

Še zdaj sem hvaležen, doba sem vin-ski čaj, hvala vam.

Po malen se daleč pride. Prikasira sem v bole malo ves, Hvaletinci. Pot sem nadaljeval v Vitomarce. Zadna hiša ob cesti, tam so bili duma Berlakovi.

»Dober den, kasiram porableno elek-triko.«

»Vi pa ste novi,« reče mož veke postave.

»Kje pa je Žajdela?«

»Bolan.«

»Botepojžnali?«

»Prosim.«

Pogovor je steka, od kod sem?

»Od Jürja, tudi Žajdela je od tam.«

Po južni mi možakar reče: »Tudi jaz sem elektro inkasant, na področju Lenarta. Kam pa zaj?«

»Proti Antonu na avtobus.«

Lojze in žena Marija sta mi ponudila, da lahko prespim pri njih. Malo sen si odehna, bija sem presenečen, so še dobri ljudje na tem svetu. Do eneješte vüre smo gučali in obujali spomine. Prlek je prenoča pri dobrih ljudeh. Hvala vam!

Drugi den

Pri Berlakovih v Vitomarcih sem se lepo naspal, če glih smo gučali pozno v noč. Alojz in Feliks smasi mela kaj povedati, tudi žena Marija niso bili tiho. Po dobrem zajtrku sma elektro inkasanta, Feliks in Alojz, šla na teren. Pomalen od hiše do hiše, če glih je bilo snega do kolen in je še šlo.

Sem priša v ves Vitomarci in pri prihodu so vsi pravili, da sem novi. Dopoldne sem prikasira po vekem bregi v Vitomarce. Tam je bila gostilna pri Rolovih (Kocuvanovi). Malo naprej šola, cerkev in trgovina. V župnišču me župnik Laspaher pita, od kod sem, ta novi.

»Od Sv. Jürja.«

»Tudi jaz sem od Jürja, sKokolanj-ščaka.«

Gratalasma prijatelja. Še isti den sem spozna ravljateljico šole gospo Anico Vršič, bili so zelo prijazna učiteljica. Pri Kocuvanovih je bila pošta, za Feliksa zelo lepo, lahko sem dinare naka za na Elektro. Tudi te so bili dinari neke vredni, lahko bi me kdo napadna. Moram pohvaliti, bogu hvala, nikoli me ni niše napadna. Vsi smo imeli delo in tudi dinare, tudi brez-

poselnih ni bilo.

Tak je bilo v Titovi Jugoslaviji, če pa so koga dobili krasti, je moga iti kamen nosit na Goli otok. Tak bi moglo biti tūdzaj. Sramota za vodilne, tak misli Prekomorc Feliks.

Tretji den

Na tretji den sem kasiranje nadaljeval.

Prva hiša je bila pri Šilecovih. Z gospodinjo sma hitro prišla do guča. Vi pa gučite, je rekla gospa. Ja, sem od Jürja. Tudi moja sestra Rozina živi tam, prosim pozdravite jo. Bom, sem oblūba. Prvo sem pokasira ves Drbetinci, po malen pa po vekem bregi in sem priša do Vršičove kapele. Zdaj imajo tam kmečki turizem. Zadosti je bilo za tisti den, gremo na avtobus v Cerkvjenjak in domu. Voza je šofer veke postave Ferdinand Šijanec, doma od Sv. Duha.

Četrty den

Gremo v lep kraj Kočki Vrh in dale po župetinsken bregi.

Tudi v grabo Župetinci sen moga iti, tam je bija duma Arnek Anžel, šofer na Elektro Gornja Radgona. Na domačiji živi sestra, poročena Zorko. Bila je zima in snega je bilo do kolen in je še šlo. Spoznava sem kraje, skromne in poštene ljudi.

Po spominu zapisal elektro inkasant v penziji.

Feliks, Biserjane

Nagajanje ali pomanjkanje kulture

Verjamem, da se nekateri ne morete odreči cigaretu in s tem ni nič narobe. Narobe pa je, ko je nekaterim cigaretni ogorek težko odvreči v zato nameščen pepelnik in ga iz hudobije odvržejo na tla neposredno ob košu in pepelniku.

Tega si ne morem razlagati drugače, kakor da je nekdo, kot kaže celo več oseb, to storil nalašč. Koš je prazen,

pepelnik prav tako, cigaretni ogorki pa ležijo okrog koša.

Ali doma tudi tako odvržete ogorke? Res je, da so komunalni delavci plačani, da skrbijo za urejeno okolico, pa vendar; se vam zdi normalno, da se nekateri tako obnašajo in smeti odmetavajo kjer koli. Mislim, da ne.

Bernarda Ban

Koš in cigaretni ogorki

Pobijanje psov – del lovske kulture?

Nek neznan avtor je dejal: »Kosmatinci imajo samo eno napako ... njihova življenja so prekratka.« Zgodi pa se, da so lahko ta življenja še krajša zaradi nekoga, ki si dovoli in iz meni nerazumljivega razloga ubije psa.

Naš kosmatinec

Tokrat se oglašam tudi jaz, pa ne samo zato, ker je bil žrtev »mogočne« puške moj psiček, ampak zato da se morda tisti, ki strelja vse, kar mu pride pred oči, malo zamisli in drugič naj dvakrat razmisli, preden pritisne na sprožilec. Poznam več primerov v okolici naše vasi, ko so izginili psi. Prijazni in nenevarni psi ... Dan po božiču smo našli mojega psa, Tarzana, ustreljenega nedaleč stran od doma. Tarzan je bil majhen psiček, mešanček, in mislim, da lahko vsakdo, ki je vedel za našega psa, potrdi,

da je bil nepotepuški, prijazen in popolnoma nenevaren pes. Priznam, da me je zelo prizadelo, ko smo ga našli kar tako ležati ustreljenega ob cesti. Nobena žival ne zasluži, da se jo ustrelji, še posebej če nikomur nič ne stori. Drugače je, če je žival nevarna, če ogroža ljudi in dela škodo. Zato pa imamo lovce, da poskrbijo za varno sobivanje ljudi in živali. Nimamo pa lovcev za to, da pobijajo pse ... Nikogar ne obtožujem in ne obsojam (nimam dokazov za to, čeprav vem, kdo je krivec, ne bom nikogar po imensko izpostavljala, naj se sam prepozna), obsojam pa to grozovito dejanje. A ni zakonsko prepovedano ubijati živali vsepovprek? Ni zakonsko prepovedano puščati pobitih živali v naravi? Tudi če žival ovira lovca pri lovu, menim, da bi bilo kulturno, da opozori na to lastnika, da da lastniku možnost, da poskrbi za svojo žival. Tudi na tak način se kaže odnos do ljudi, živali in narave. Če pa že ne gre drugače, kot da se žival ubije, pa se jo potem tudi pospravi. Ne pusti se je ležati ob cesti na milost in nemilost, češ saj jo bodo že našli in pobrali. S tem ko se pusti žival ležati kar tako v naravi, se kaže odnos in tudi osebnost, ki je vse prej kot plemenita. Žal mi je, če sem koga užalila, ampak po moje si takšni ljudje ne zaslužijo lovske izkaznice.

Verjamem, da nisem edina, ki je takega mnenja in ki ji ni vseeno za živali. Ni mi vseeno, v koga lovci namerijo svoje puške. Ne trdim, da so vsi lovci objestni in malomarni pri svojem delu. So lovci, ki se res trudijo in svoje delo opravljajo etično in v skladu z zakonom. Trudijo se, da bi ljudje in živali živeli v sožitju z naravo, kot je tudi prav. So pa na žalost tudi lovci, ki svoj lovski »čin« jemljejo preveč svojevoljno in ravnajo po svojih pravilih.

Dragi lovec, ne vem, v čem je smisel, da ubiješ nedolžno žival, ki pač gre po cesti in se slučajno malo oddalji od lastnika. Odkrito priznam, da te ne razumem in te nikoli ne bom razumela, v čem vidiš zadovoljstvo, da ubiješ psa.

Morda poznaš Minattijevo pesem Nekoga moraš imeti rad. Si morda pomislil, da je pes nekomu edini prijatelj, ki mu lajša težke dni? Ti in jaz imava družino in ljudi, ki naju imajo radi. Kaj pa nekdo drug? Mogoče je pes nekomu edina družba. Zato te pozivam, da dvakrat razmisliš, preden se ti naslednjič zahoče ubiti žival, za katero veš, da ima nekje lastnika.

Sandra Fras

Odgovor na članek, objavljen na portalu Moja občina, pod naslovom »Pobijanje psov – lovska kultura?«

Za avtorico članka go. Sandro Fras! Kot starešina LD Vitomarci sem odgovoren za stanje v LD Vitomarci, zato moram odgovoriti na vaše obtožbe, ki mimogrede niso prve, in se občasno pojavljajo v glasilih naše občine.

Gospa/gospodična Sandra Fras, vaša trditev oziroma vprašanje je za nas lovce LD Vitomarci zelo krivična in žaljiva, ker nas, prvič mečete v

isti koš, drugič pa nas obtožujete za nekaj – streljanje psov, kjer uvodoma sami ugotavljate in priznavate, da nimate dokazov, čeprav veste, kdo je tisti lovec, kot navajate v članku. Če so vaše navedbe točne in veste, kdo je ustrelil vašega ljubljence, vas pozivam, da nemudoma obvestite našo lovsko družino, mene kot starešino, lovskega inšpektorja, lovska čuvaja ali katerega koli člana

naše lovske družine, da bomo zoper storilca sprožili disciplinski postopek. Lovska družina mora delovati in tudi deluje v skladu z zakonodajo, še posebej po Zakonu o divjadi in lovstvu, kjer je med ostalim prepovedano streljati potepuške pse. Po tem zakonu je pse prepovedano nenadzorovano spuščati v lovišče (35. člen ZDL), če pa se to zgodi, mora lovska družina ali lovski čuvaj

obvestiti lastnika, policijo in lovskega inšpektorja, ki zoper lastnika izreče ustrezne ukrepe.

To je vse, kar LD lahko in mora storiti zoper potepuške pse in to vsi naši lovci zelo dobro vedo in do sedaj smo tako tudi delovali.

Ni nam potrebno gojiti kulture pobijanja psov, kot nas obtožujete in sprašujete. Nasploh pa prihajate v vašem članku sami sebi v nasprotje, saj enkrat trdite eno, potem to isto trditev negirate: »Vem, kdo je, ampak nimam dokazov.« Pes je bil ustreljen in ležal ob cesti. Morda ga je zbil avtomobil. Nadalje pišete, da nikogar ne obsojate, ker nimate dokazov, kot

navajate, po drugi strani pa pišete, da so to bili lovci. Mislim, da je celi vaš članek namenjen prav obsojanju naših članov in blatenju naše lovske družine. Da bi se v prihodnje izognili nadaljnjim neupravičenim obtožbam in natolcevanju ter blatenju dobrega imena LD Vitomarci, vam sporočam, če nam v roku petih delovnih dni ne boste dostavili dokazov zoper obtoženega lovca – lovce, bomo primorani sprožiti tožbo zoper avtorice članka, torej zoper vas ga. Sandra Fras in odgovornega urednika ali uredniškega odbora portala Moja občina.

Od uredniškega odbora zahtevamo

objavo tega odgovora na navedeni članek v E-novicah kot tudi v Novicah občine Sv. Andraž, da bodo naši občani obveščeni še o drugi strani in da bodo lahko spet uživali v napetih branjih kot v lanskim Novicah, ko je avtor prav tako obtoževal naše lovce, da zastrupljamo vrane in pse, priložil sliko umorjenih vran, podobno kot v tem članku, čeprav ni imel nobenega dokaza o verodostojnosti trditve. Ta članek je skoraj identičen – vzhledi očitno vlečejo.

Milan Kuri,
starešina LD Vitomarci

Najhladnejši kraj na svetu

Kljub naraščajoči skrbi za okolje in stalni grožnji s pregrevanjem zemlje se najhladnejši kraj na svetu za to ne zmeni.

OJMJAČON v Sibiriji je najhladnejši stalno naseljeni kraj na svetu. Vremenska hišica v Ojmjakonu je taka kot tiste po celem svetu, le da zelo rada kaže nizke temperature. Ojmjakon leži 490 km od Ohotskega morja na nadmorski višini 740 metrov v gorski dolini ob reki Indigiriki v ruski republiki Jakutiji. Dolgo je veljalo, da je najbolj mrzel kraj na svetu Verhojansk ob reki Jani, prav tako v Jakutiji. Pa se je zgodil 26. januar 1926 in ledeni rekord je pobral Ojmjakon, kjer so izmerili $-71,2$ stopinji Celzija (neuradni rekord je bil 26. maja 1991, ko so na Mount Loganu v Kanadi izmerili $-77,5$ stopinje Celzija).

V Ojmjakonu živi skoraj 800 prebivalcev. Snega ne zapade veliko, zato pa zelo dolgo obleži. Zima traja devet mesecev. Ime kraja Ojmjakon naj bi pomenilo nezamrznjeno vodo, kjer je v bližini topel izvir, kamor domačini vodijo živino, da se enkrat na dan napije (vimena jim zavijejo v krpe), s cisterno pa natočijo vodo za gospodinjstva. Tistim, ki zmanjka vode, na hiši izobesijo rdečo zastavo. Starejši se raje odločijo za ledeno vodo. Nase-

Domačini vodijo živino k bližnjemu toplemu izviru enkrat na dan pit vodo

kajo si bloke ledu in staljeni led uporabijo za pitje in kuho. Pravijo, da je to najboljše voda na svetu. Prebivalci »ledenega raja« živijo v povprečju na -50 stopinjah Celzija.

In kako je to videti? Zelo pomrznjeno. Recimo mleko, ki ga kupijo v trgovini, kjer je celih 6 stopinj Celzija, spotoma takoj zamrzne in ga pač imajo v kosu. Ko se temperatura spusti recimo -30 , pravijo, da je že »toplo«. Vsake tri mesece pripeljejo v kraj hrano, cene so sicer zelo visoke, a lahko

kupijo skorajda vse. Avtomobilov več kot pol leta sploh ne ugasnejo. Če jih, je to konec do kratkega in tudi zelo vročega poletja. Slaba dva meseca je lahko tudi 30 stopinj Celzija nad ničlo. »Prhajo« se s snegom, na hitro se podrgnejo in na toplem (kolikor pač je) posušijo. Otroci seveda hodijo v šolo, izjema je, če temperatura zleze pod -50 stopinj. V šoli je 12 stopinj Celzija, otroci ne smejo imeti rokavic in pokrival, lahko pa sedijo v bundah. Pa vendar v najhladnejšem kra-

ju na svetu ni dolg čas. Imajo zimski festival (v marcu), ko priredijo 1270 km dolg reli od mesta Jakutsk do Ojmjakona. Imajo tudi dirke severnih jelenov, tekme v ribolovu, če jim uspe napraviti luknjo v šest metrov debel led. V kraju niso nikoli sami, saj tja

vandrajjo ustvarjalci dokumentarnih filmov, da jih povprašajo, kako živijo ljudje v ledenih razmerah.

Rusija pa nosi še en ledeni rekord. Blizu sovjetske postaje Vostok na Antarktiki so julija 1983 zabeležili -89,2 stopinje Celzija. V Vostoku so

tudi sicer izjemno nizke temperature, kar pa ni niti čudno, saj leži le 1,3 km od južnega pola.

Vir: revija *Bonbon*
Ema Ilešič

O pujsih

»Ješ kot pujs«, »tvoja soba je kot svinjak« in podobne izjave se pogosto pojavljajo v naših vzgojnih pogovorih.

Toda ali je že kdo videl pujse v naravi, ki bi jedli kot pujsi in spali v »posvinjanem« gnezdju? Te trditve verjetno izhajajo iz hleva, kjer morajo pujsi jesti pomije in zaprti živeti v majhnem prostoru. Takšno prašičje življenje je pravzaprav žalostna usoda za tako pametna in radoživa bitja, kot pujsi so.

Pujsi se namreč stalno bodejo za ugledni naziv najbolj pametne živali z delfini in človeku podobnimi opicami. Mnogi ljudje se za takšno ocenjevanje pameti ne menijo in uživajo življenje s svojimi prašičjimi ljubljenci, ki so zanje prav gotovo najbistrejši na svetu.

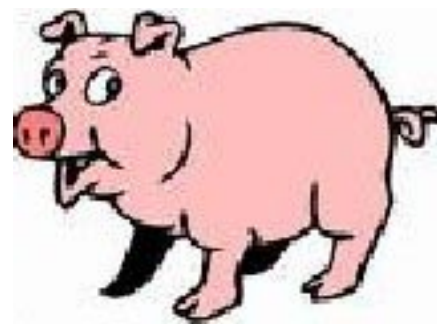
Da je njihovo prepričanje blizu resnice, kažejo številni dogodki. Nekega dne je pujsa stekla na cesto, se vrgla pred avto in se obrnila na hrbet, tako da so ji vse štiri noge štrlele v zrak. Ko je prestrašeni voznik skočil iz avta, se je izkazalo, da je samo izvajala trik posnemanja mrtvega prašiča.

V resnični nevarnosti pa je bila njena lastnica, ki je maloprej doživela srčni infarkt. Če ne bi pujsa tekla po pomoč, bi njena lastnica gotovo umrla. Neka pujsa je rešila svojega gospodarja, ki ni znal plavati. Ko se je fant začel utapljati, je hitro priplavala do njega in ga nekako odvedla na kopno, čeprav je bil veliko težji od nje.

Za tako pametne živali se spodobi, da se znajo tudi pogovarjati. Poleg najrazličnejših zvokov, s katerimi se sporazumevajo med seboj, se pujsi v nekaj tednih naučijo svoje ime in vsaj 20 različnih človeških klicev, na katere se navadno odzovejo z obilnim komentarjem.

Pujsi imajo izredno dober voh, ki ga ljudje pogosto s pridom izkoriščajo. Tako kakor pse jih uporabljajo za iskanje drog, nekateri zavohajo celo mine. Francozi izkoriščajo njihov voh za iskanje gomoljk ali tartufov, gob, ki rastejo pod zemljo in so zelo cenjeni (in dragi).

Pujse so udomačili iz divjih prašičev že pred več kot 7000 leti na Kitajskem. Odrasli pujsi tehtajo od 40 do 120 kg. Živijo le od 10 do 15 let, divji

prašiči pa živijo čez 25 let. Pujse navadno povržejo od 6 do 15 prašičkov dvakrat letno. Lahko se zgodi, da matere svoje prašičke pojedjo. Najverjetneje je to posledica tesnih prostorov, v katerih domači prašiči živijo. Tudi domači prašiči imajo radi divjo naravo in so zelo radi zunaj na zraku in soncu. Marsikje se prašiči prosto sprehajajo in imajo podobne ograde kakor konji, krave in ovce.

Vir: revija *Gea*

O pujsih sem napisala, ker je velika noč povezana s pujsi, vendar v drugačni obliki.

Ema Ilešič

Partnerski odnos in poroka

V prejšnji številki smo ugotavljali osnove, kako deluje družina z majhnim otrokom in kako se razvije osnovna navezanost na mamo, ki je temelj nadaljnjih odnosov. V današnji pa se bomo dotaknili partnerskega odnosa in poroke.

V človeku je zasidrano, da se zaljubi, zaljubimo se pa v človeka, s katerim lahko razrešimo stare rane iz otro-

štva. Se pravi, da se ne zaljubimo v nekoga kar tako, ampak točno v tistega, ki je valenten z nami. Zaljubljenost je nezavedna izbira partnerja, na začetku (od treh mesecev do treh let) vse nekako cveti in gre za podoben občutek kot pri zasvojenosti. Zato se nekateri zaljubljujejo in skačejo iz zaljubljenosti v zaljubljenost. Iz zaljubljenosti se lahko razvije ljube-

zen. Zavedati se moramo, da nismo z nekom zaradi njega, ampak izključno zaradi sebe. Partnerstvo je nekaj čisto drugega kot starševstvo, ti vlogi sta popolnoma ločeni, ki pa morata biti jasno razmejeni. Otrok se ne tiče, kakšen odnos imata partnerja med sabo, ampak otrok hoče le oba starša in zato naredi vse, da ju spravi skupaj. Otrokov krik še posebej poznajo uči-

telji v šolah, saj vedno več otrok kriči in dela nemogoče stvari z namenom, da ga nekdo sliši, kako mu je tam, v tisti družini, kjer se starša (partnerja) ne razumeta. Moje mnenje je, da je odnos med partnerjema odraz družine, če ta deluje dobro, deluje dobro tudi otroški podsistem.

Partnerstvo je kompleksen proces odločitve in rasti ob nekom, kjer lahko sebe globlje spoznamo in razrešimo vsebine starega in izkusimo nekaj novega. Poroko oba spola vidita drugače, zato je lahko poroka beg pred osamljenostjo ali pa se razume kot izguba samostojnosti. Po raziskavah sodeč poroka moškemu izboljša psihično stanje, ženski pa poslabša življenje na vseh področjih, iz tega lahko pojasnimo, da imata oba različen psihični razvoj. Zelo pomembna je priprava na zakon, soočiti se moramo sami s seboj in razrešiti čustvene zaplete iz izvorne družine oz. se posloviti od doma. Ta dinamika je pomembna za razvoj zdravega odnosa, pri tem je ključno, da drug ob drugem sprejemata odgovornost za svoja čutenja, mišljenja, dejanja, doživljanja.

Vprašali se boste, zakaj se toliko ljudi v današnjem času ne poroči. Odgovor je sila enostaven, ko se poročiš, nekomu pripadaš in se zavežeš, da boš z njim celo življenje, kar je pa

zelo resna odločitev, saj se tvoj svobodni prostor zmanjša in začne se resnejše prilagajanje drugemu. Prisoten je občutek, da sedaj ne moreš več kar tako oditi, saj to za sabo potegne veliko težav. Težava je, da se ljudje ne odločijo, da se ne odločijo za nič, živijo iz dneva dan. V naravi je, da se moški odloči za ženo in jo zaprosi. Seveda je to v današnjem času velik problem, saj fantje ne morejo od doma in živijo pri mami. Dinamika odnosov je že zapisana v Svetem pismu Stare in Nove zaveze, se pravi, da je to položeno v človeka. Jezus (Mt. 19,7) pravi: »Mož bo zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno telo.«

Mogoče si lahko zadamo nalogo in pogledamo poročne slike staršev ali svoje in na podlagi slik ugotovimo, kako jima je bilo ob poroki. Položimo pozornost na to, kaj nam slika pove o vzdušju med njima, kaj bi lahko iz opazovanja povedali o samem

takratnem odnosu, katera čutenja se nam prebujajo ob gledanju, za pomoč lahko izbiramo med temeljnimi afekti (jeza, sram, žalost, gnus, veselje, strah). Iz opazovanja slike lahko veliko izvemo o nekem paru, čustveno veliko povesta o sebi s svojimi mimikami. Po drugi strani je poroka velika prelomnica v življenju, saj je posameznika lahko na ta dan strah oz. sta oba v nekem zamrznjenem stanju in mi kot opazovalci nimamo jasnega pogleda.

Poroka je nekaj negotovega, nikoli ne veš, ali si se odločil prav, ne veš, kaj bo to prineslo v življenju, ali bom res srečen ali pa bom trpel. Poraja se veliko vprašanj.

Ob sami poroki se dogaja, da ni dejanskega stika s seboj in s svojimi čutenji, človek je v svojem svetu. Čutenja iz izvorne družine so še vedno prisotna, v določenih primerih se lahko občuti veliko krivde, zakaj nas zapuščas. Za sam proces predelave dogodkov je potrebno nekje tri mesece, nekateri pa tega ne predelajo oz. ne izžalujejo nikoli. Tako so na primer mame celo življenje jezne na svojo snaho, ker jim je odpeljala sina. To pa je že tema za naslednjo številko.

Andrej Omulec, dipl. teolog in mag. zakonskih in družinskih študij

Za večjo varnost v cestnem prometu

V preteklih letih smo občinski redarji Medobčinskega redarstva Skupne občinske uprave občin v Spodnjem Podravju v spomladanskih mesecih pogosteje nadzirali stanje cest na območju vseh občin iz naše krajevne pristojnosti.

Ker večji del občin pokrivajo kmetijske površine, se v tem času na njivah in poljih opravljajo sezonska kmetijska dela.

Večji del teh kmetijskih površin leži neposredno ob lokalnih ali regionalnih cestah, zato je nujno

potrebno pred vključevanjem v promet na prometno površino očistiti kolesa traktorjev in druge kmetijske opreme. Posamezni vozniki traktorjev in tovornjakov tega ne storijo in na cesto navozijo zemljo, blato ali gnoj. Ker je v zgodnjih spomladanskih mesecih vlažnost zraka visoka, navožen material cesto hitro naredi spolzko in nevarno za ostale udeležence v cestnem prometu. Zgodi se, da zaradi neodgovornosti posameznika, ki ni očistil koles traktorja pred vključitvijo v promet,

drugi voznik postane udeleženec prometne nesreče.

Občinski redarji smo lahko pogosto po sledovih umazanih gum, ki so vodili od polja do domačije, ugotovili kršitelja, ki je onesnažil cesto.

V četrti točki drugega odstavka 5. člena Zakona o cestah (ZCes-1) je določeno:

»Prepovedano je orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od

roba cestnega sveta vzporedno s cesto.«

V peti točki 5. člena Zakona o cestah (ZCes-1) je določeno:

»Na cestišču javne ceste je prepovedano:

- razsipati sipek material, razen posipnih materialov v času izvajanja zimske službe, nanašati blato ali ga kako drugače onesnaževati;
- puščati sneg ali led, ki pade ali zdrsne nanj;
- onesnažiti cestišče z olji in mazili ali drugimi snovmi;
- vlačiti hlode, veje, skale in podobne predmete kot tudi pluge, brane in drugo kmetijsko orodje ter druge dele tovara.«

Tretji odstavek 5. člena Zakona o cestah (ZCes-1) določa, **da mora voznik, preden se vključi v promet na javno cesto s kolovozne poti nekategorizirane ceste, odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi onesnažilo vozišče.**

Predpisana globa po zakonu zaradi neupoštevanja navedenih določb je 1000 evrov za posameznika in 4000 za pravno osebo. Pristojnost za nadzor teh določb pa imajo poleg policije tudi občinski redarji in občinski inšpektorji.

Občinski redarji smo za tovrstne prekrške kršitelje dolgo opozarjali,

kar ni prineslo ustreznih rezultatov, zato smo za takšne prekrške tudi že izrekli globe.

Vse občane naših občin pozivamo, da po koncu del na polju in preden se vključijo v promet očistijo večje kose zemlje in blata s koles, saj takrat ostane kvečjemu zelo kratka in plitva sled. Včasih smo na vozišču našli nekaj centimetrov debele sloje zemlje ali blata.

Z morda pet minutnim delom se bo zmanjšalo resno ogrožanje drugih udeležencev v prometu.

*Robert Brkič,
vodja medobčinskega redarstva*

Srečanje Ilešičeve »žlahte«

Padla je ideja in potrebno jo je bilo samo še realizirati. Tako se je sestel organizacijski odbor v zasedbi Angele, Ivana in Valerije. Priprave so stekle. Bila je prelepa sobota, 23. 2. 2013, ko je zima bila še v polnem zamahu in so snežinke nežno poplesavale. Na kmečkem turizmu »Pri kapeli« se je zbrala celotna Ilešičeva »žlahta« – skoraj vsa! Manjkali so samo tisti, ki

so bili resno zadržani. Prišli so kljub slabim razmeram na cesti, celo tisti iz Ljubljane. Teh smo bili še posebej veseli, saj nekaterih sploh nismo poznali. Medse smo povabili gospoda Edija Kupčiča, ki nam je v nekaj besedah opisal zgodovino Vitomarcev in zgodovino priimka Ilešič. Med drugim smo izvedeli, da je priimek Ilešič bil omenjen že davnega leta

1700. Gospodu Ediju se za podane podatke iz srca zahvaljujemo. Večer je ob prijetnem druženju, plesu, petju in medsebojnem pogovoru hitro minil. V zgodnjih jutranjih urah, ko so snežinke še vedno veselo plesale, smo si obljubili, da se prihodnje leto spet srečamo.

Angela Forštnerič, roj. Ilešič

Srečanje Ilešičeve žlahte

Intervju z Vinkom Tošem iz Vitomarcev

Gospod Vinko Toš iz Vitomarcev je bil »strasten« krvodajalec. Ima redko krvno skupino 0, ki je zelo iskana, saj jo lahko sprejme vsak, ki potrebuje kri. Kri je daroval čez 60-krat in zaradi tega plemenitega dejanja sem se odločila, da njegove trenutke s krvodajalstva delim z vami, bralci Novic občine Sv. Andraž.

Verjetno se še spomnite svojega prvega odvzema krvi za namen krvodajalstva. Kje je to bilo, koliko ste bili stari in zakaj ste se za to odločili?

Prvič sem kri daroval leta 1970 v Karlovcu, ko sem služil vojaški rok. Za ta korak sem se odločil, ker sem zato dobil en dan prosto. Po vsakem naslednjem darovanju pa na proste dni nisem večpomislil, saj me je prevzel občutek, da z mojo krvjo lahko nekdo živi naprej.

Kolikokrat ste darovali svojo kri?

Kri sem daroval 62-krat.

Kaj bi rekli, kakšen je odnos transfuzijskega osebja do krvodajalcev?

Z odnosi transfuzijskega osebja sem bil vedno zelo zadovoljen. Do vseh krvodajalcev so bili zelo prijazni in ustrežljivi, z nekaterimi smo se skozi leta že dobro spoznali.

Zaposleni ste bili v podjetju Perutnina Ptuj, kjer se še danes zavzemajo za krvodajalstvo in večkrat za svoje delavce organizirajo krvodajalske akcije. Mislite, da je bil to eden od vzrokov, da ste tolikokrat darovali kri?

Ne, svojo kri sem daroval res iz srca,

Krvodajalec Vinko Toš

ne zaradi prostih dni, ki bi jih za to prejel.

Nekoč ste mi omenili poseben trenutek, ki ste ga doživeli kot krvodajalec. Bi ga zaupali tudi bralcem Novic?

Bilo je tako. V službo me je nekdo klical in se predstavil kot transfuzijska postaja. Mislil sem, da se nekdo šali, potem pa je prišel izmenovodja in me vprašal, zakaj ne grem darovat krvi. Šele tedaj sem se zavedel, da gre zares. Pome je prišel rešilni avto in me odpeljal na odvzem krvi. Na transfuzijskem oddelku je bilo že vse pripravljeno. Medtem ko je tekla moja kri, je že čakala sestra, da jo odnese. Vprašal sem jo, ali mi lahko pove, kdo bo dobil mojo kri in takrat je dejala, da bom s svojo krvjo rešil mamico in novorojenčka. Takrat sem

bil zelo ponosen in sem se počutil najlepše.

Kaj za vas pomeni darovanje krvi? Ste ponosni na to, da ste tolikokrat darovali kri in najbrž tudi rešili marsikatero življenje, ki je v določenih trenutkih viselo na nitki?

Kri bi še vedno daroval, če bi lahko. Ker pa sem imel operacijske posege, mi moje zdravje tega ne dopušča več. Vsakič, ko sem daroval kri, je bil to zame nepopisan občutek in pa zadovoljstvo, da lahko komu pomagam.

V današnjih časih se nekateri odločijo, da svoje krvi ne bodo darovali, bodisi zaradi strahu ali premalo dopusta, ki bi ga prejeli za ta namen ali drugih razlogov. Kako bi jih prepričali v nasprotno?

Res je, tisti dan ali dva nekateri dobijo prosto, če darujejo kri. Nekateri celo gredo darovat kri v Avstrijo, ker za to dobijo denar. Zaenkrat medicina še ni tako daleč, da bi lahko naredili kri, zato bi morali na te stvari drugače gledati. Lepega občutka, ki ga dobiš, ko daruješ, ni mogoče opisati. Tako je, danes kri daruješ, jutri pa jo lahko že potrebuješ.

G. Vinku Tošu se zahvaljujem, da je pristal na intervju in z nami delil svoje občutke o krvodajalstvu. Morda pa se bo le še kdo predramil in spoznal, da igla le ni tako huda, da je vseeno, če dobiš en dan prost ali ne, če se ob vsem tem ozreš na dejstvo, da komu podariš življenje. Ne gre za moč, ne za denar, gre le za človeško dejanje pomagati sočloveku.

Alenka Vršič

Za vsako bolezen rožica raste

V nedeljo, 24. februarja 2013, smo člani Občinske organizacije Rdeči križ Sveti Andraž organizirali predavanje z naslovom Pomoč iz narave. Kljub slabemu vremenu je bil obisk

predavanja kar dober. Slušatelji so prisluhnili Vesni Forštnerič, mag. farmacije, ki je prisotne seznanila o zdravilnih lastnostih domačih zelišč in zeliščnih pripravkih. Predstavi-

la je rastline, in sicer poprovo meto, žajbelj, navadni pelin, ognjič, materino dušico, netresk, majaron, navadni regrat, zlato rozgo, ameriški slamniki, navadni rman, veliko koprivo, nava-

dno meliso, oves, hmelj, ajdo, črno deteljo in še druge, ki jih lahko najdemo na domačih travnikih in vrtovih in si z njimi lajšamo bolezenske tegobe. Vesna Forštnerič se je na temo zdravilnih učinkov rastlin izobraževala v Avstriji, Švici in Nemčiji in se posebej ukvarja s pripravo alkoholnih tinktur, kombiniranih izvlečkov, sirupov, čajev, balzamov za ustnice, mazil za oči, dezodorantov, zeliščnih soli in zeliščnih mil, vse na naravni bazi. Rastline nabira na domačiji svoje mame v Hvaletincih. Njene pripravke je mogoče naročiti po e-pošti: vesna.forstneric@gmail.com ali po telefonu 040-811-675.

Po predavanju smo člani Občinske or-

ganizacije Rdeči križ Sveti Andraž izvajali še brezplačne meritve sladkorja v krvi, holesterola ter krvnega tlaka.

Nekateri zdravilni učinki posameznih rastlin:

- listi velike koprive čistijo kri, imajo ogromno železa;

Merjenje krvnega sladkorja

- oves je zelo dobra zdravilna rastlina, ki pomaga pri nestrpnosti, nespečnosti;

- regrat odvaja vodo, spodbuja izločanje žolča, izboljša prebavo;

- ameriški slamnik spodbuja imunski sistem, je koristen za zdravljenje in preprečevanje grip, prehladov, bakterijskih infekcij in vnetij sečil;

- ognjič pomaga pri vnetjih želodca in črevesja, odvaja žolč in vodo, lajša menstrualne težave, blaži tudi pike žuželk, pomaga pri aknah, bradavicah, vnetjih kože, ustne votline in očesne veznice.

Alenka Vršič

O alkoholu

Alkohol je eden od najpomembnejših dejavnikov, ki neugodno vpliva na zdravje posameznika, družine in življenje v skupnosti. Stanje v Sloveniji je izredno zaskrbljujoče, saj je poraba alkohola v Sloveniji med najvišjimi v Evropi: 16–18 litrov čistega alkohola/leto/prebivalca nad 15 let, kar je 160 litrov vina letno na prebivalca. Več kot polovica odraslih moških in več kot ena tretjina odraslih žensk pije tvegano ali škodljivo, alkoholikov pa je več kot 150.000. Pitje alkohola je v Sloveniji razširjeno že med otroki in mladino. Alkohol ima pomemben vpliv na družinsko življenje, pomembno vpliva na življenje otrok, saj so pivske navade staršev zelo pomembne za otrokov odnos do alkohola kasneje v življenju.

Žal so med mnogimi ljudmi in tudi med nekaterimi strokovnjaki še vedno razširjena prepričanja in navade, ki niso v skladu s sodobnimi spoznanji, ki pravijo, da alkohol ni potreben za zdravje človeka. Če pa človek pije alkoholne pijače, naj bi upošteval meje manj tveganega pitja. **Meja manj tveganega pitja** alkohola določa količino alkohola, ki je še nekako sprejemljiva (to **ne** pomeni priporočljiva), in verjetno tudi v daljšem obdobju ne bo povzročila resnih težav pri zdravih odraslih

ljudem. Meje so zaradi bioloških razlik v zgradbi telesa različne za moške in ženske.

Količino alkohola izražamo v standardnih mericah ali enotah, lahko pa v različnih količinah posameznih pijač.

Tako **1 merica** ali **enota** alkohola vsebuje **10 gramov** čistega alkohola, kar je: **en deciliter vina = eno šilce žgane pijače (0,3 dcl) = pol steklenice piva (2,5 dcl) = 2,5 dcl mošta.**

Kakšne so meje manj tveganega pitja?

Moški:

- do 14 meric alkohola v enem tednu (to je npr. do 2 dcl vina na dan ali ena steklenica piva na dan);

- ob posebni priložnosti ne več kot 5 meric v enem dnevu (npr. na novoletni zabavi do pol litra vina), upoštevajoč, da v enem tednu ni presežena meja 14 meric.

Ženske (in vsi ljudje, starejši od 65 let):

- do 7 meric alkohola v enem tednu (to je npr. do 1 dcl vina na dan ali pol steklenice piva na dan);

- ob posebni priložnosti ne več kot 3 merice v enem dnevu (npr. na novoletni zabavi do 3 dcl vina), upoštevajoč, da v enem tednu ni presežena meja 7 meric.

Ob tem v vsakem primeru moškim in ženskam priporočamo en ali dva dneva v tednu povsem brez alkohola.

Za več informacij in za anonimno samooceno pitja obiščite [www.nalijem.si!](http://www.nalijem.si)

Prim. prof. dr. Marko Kolšek,
Katedra za družinsko medicino MF
v Ljubljani

Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani že več let izvaja projekt SPOROČILO V STEKLENICI, katerega namen je zmanjševanje škode zaradi pitja alkohola.

Obiščite spletno stran projekta: www.nalijem.si, kjer lahko pridobite precej informacij, hkrati pa lahko izpolnite anonimni vprašalnik za samooceno pitja, ki vam omogoča, da samo v 5 minutah sami ocenite svoje pitje alkohola. Na koncu dobite povratno sporočilo.

Obiščite spletno stran www.nalijem.si in izpolnite anonimni vprašalnik.

Hvala

slovenija proti raku

DESETLETNI ZDRAVSTVENOZGOJNI PROGRAM
ZVEZE SLOVENSkih DRUŠTEV ZA ZMANJŠANJE ZBOLEVNOSTI
IN UMRLJIVOSTI ZA RAKOM

priporočil PROTI RAKU Evropski kodeks

- **Kateri dejavniki iz življenjskega in delovnega okolja so povezani z nastankom raka?**
- **Kaj je mogoče ukreniti, da bi zmanjšali breme te bolezni?**

Strokovnjaki programa Evropa proti raku so odgovore na ti vprašanji zružili v prvi različici Evropskega kodeksa proti raku že leta 1986. V kodeksu so zbrani nasveti, kako živeti, da bi kar najbolj zmanjšali grožnje raka pri posamezniku, med prebivalstvom pa bi tako zmanjšali zbolevnost in umrljivost za rakom.

Nova spoznanja o dejavnih tveganja in tudi o ukrepih za čim zgodnejše odkrivanje morebitne bolezni so vodila do dopolnil kodeksa, najprej leta 1995 in nato še leta 2003, ko se je na milanskem onkološkem inštitutu znova zbrala skupina strokovnjakov iz številnih držav. Pregledali so dotlej objavljene rezultate raziskav o dejavnih tveganja in uspešnosti zgodnjega odkrivanja raka ter objavili tretjo, dopolnjeno različico kodeksa. Tudi za nova priporočila je značilno, da njihovo upoštevanje ne zmanjša le grožnje raku, pač pa tudi tveganje za razvoj drugih kroničnih bolezni, predvsem boleznih srca in ožilja, ki so tudi najusodnejše.

Skratka, upoštevanje priporočil Evropskega kodeksa zmanjša tveganje raka, lahko pa izboljša tudi splošno zdravstveno stanje.

Vsak med nami ima svoje zdravje v svojih rokah!

Predsednica:

izr. prof. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med.

ZVEZA SLOVENSkih DRUŠTEV ZA BOJ PROTI RAKU

1000 Ljubljana, Trubarjeva 76 a

POSAVSKO IN OBSOTELJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

8250 Brežice, Splošna bolnišnica Brežice, Černelčeva 15

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU REGIJE CELJE

3000 Celje, Ipavčeva 18

OBALNO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

6000 Koper, Jurčičeva 2

GORENJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

4000 Kranj, Gosposvejska 12

LJUBLJANSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

1000 Ljubljana, Zaloška 2

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU ŠTAJERSKE - MARIBOR

2000 Maribor, Parizanska ul. 12/1

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA

9000 Murska Sobota, Ul. arh. Novaka 2 b

SEVERNO PRIMORSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

5000 Nova Gorica, Rejčeva 4

DOLENJSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

8000 Novo mesto, Rozmanova ul. 30

KOROŠKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

2390 Ravne na Koroškem, Ob Suhu 11

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU VELENJE

3320 Velenje, Vodnikova 1

Izdala in založila:

ZVEZA SLOVENSkih DRUŠTEV ZA BOJ PROTI RAKU, 2012

Uredniški odbor:

Amelija Zdešar, sekretarica

izr. prof. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med., predsednica

Besedilo:

Fani Čeh, VMS, pedagoška svetovalka

izr. prof. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med.

Oblikovanje:

mag. Tjaša Žurga

Tisk:

Tiskarna Allantik d.o.o., Ljubljana

Naklada:

30.000 izvodov

Izid zbiranke sta omogočila FHO in Ministrstvo za zdravje RS

ZVEZA SLOVENSkih DRUŠTEV
ZA BOJ PROTI RAKU

www.protiraku.si

priporočil PROTI RAKU

Evropski kodeks

NE KADITE!

- Ne kadite, ker kajenje v povprečju skrajša pričakovano življenjsko dobo za 20 do 25 let.
- Kadilci, čim prej opustite kajenje! Četudi ste že v srednjih letih, se vam bo nevarnost, da bi umrli zaradi kajenja, zmanjšala.
- Vaše kajenje lahko škoduje zdravju ljudi v vaši okolici, zato ne kadite v navzočnosti drugih.

PREVIDNO SE SONČITE!

- Sončite se pred enajsto uro dopoldne in po tretji uri popoldne; uporabljajte zaščitna oblačila in kreme.
- Pazite, da vas, še posebej pa otrok, ne opeče sonce.
- Tudi sončenje v solarijih ni varno, saj je učinek podoben kot pri soncu.

SPOŠTUJTE PREDPISE O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU!

- Pozanimajte se, s kakšnimi snovmi imate opravka na delovnem mestu.
- Izogibajte se delu z nevarnimi snovmi, ki lahko povzročajo raka.
- Upoštevajte navodila za varnost pri delu.

VZDRŽUJTE NORMALNO TELESNO TEŽO!

- Debelost je nevarna za raka debelega črevesa in danke in še nekatere druge rakave bolezni.
- Vzdržujte normalno težo z uravnoteženo prehrano z veliko zelenjave in sadja.
- Tudi redna telesna dejavnost pripomore k normalni telesni teži.

OMEJITE VSE VRSTE ALKOHOLNIH PIJAČ!

- Za moške sta primerni največ 2 enoti alkoholnih pijač dnevno, za ženske samo ena.
- Ženske morajo piti manj, kot moški zato, ker že zelo zmerno pije zveča ogroženost z rakom dojke.
- Enota pomeni 8–10 g etanola oz. kozarec vina, piva ali kozarček žganih pijač.

ZVEČAJTE TELESNO DEJAVNOST!

- Redna telesna dejavnost varuje pred rakom dojke in še nekaterimi drugimi rakavimi boleznimi.
- Udeležujte se v raznih dejavnostih (hitra hoja, tek, kolesarjenje, plavanje, tek na smučeh).
- Bodite aktivni vsaj tri do štirikrat tedensko po najmanj pol ure.

ŽENSKE, PO 50. LETU REDNO HODITE NA MAMOGRAFIJO!

- Ženske, redno si pregledujte dojki in se o vseh spremembah posvetujte s svojim zdravnikom.
- Če ste starejše od 50. let, se naročite na preventivni rentgenski (mamografski) pregled!
- Ponekod vas na mamografijo že vabi program DORA – odzovite se vabilu!

MOŠKI IN ŽENSKE, PO 50. LETU SE UDELEŽUJTE PROGRAMA SVITI!

- Bodite pozorni na spremembe prebave ali na kri v blatu.
- Po 50. letu starosti opravite test na prikrito kri v blatu, ki vam ga omogoča program SVITI!
- Vsi, ki dobite vabilo v program SVITI, se nemudoma odzovite!

CEPITE SE PROTI HEPATITISU B!

- S cepljenjem proti hepatitisu B zmanjšajte svojo ogroženost z jetrnim rakom.
- Stareši, svojim hčeram v šoli omogočite brezplačno cepljenje pred okužbo s humanimi papilomskimi virusi (HPV), ki povzročajo raka materničnega vratu.

PREHRANJUJTE SE ZDRAVO!

- Jejte zelenjavo in sadje pekrat na dan, ob vsakem obroku, skupaj najmanj 400 g; vitaminske tablete ne nadomestijo svežega sadja in zelenjave.
- Jejte manj mastnih živil in s tem zmanjšajte količino maščob.
- Namesto belega jejte črni kruh ali kruh iz polnovredne moke.

ŽENSKE, REDNO SE UDELEŽUJTE PROGRAMA ZORA!

- Redni ginekološki pregledi po 20. letu starosti so sestavni del skrbi za lastno zdravje.
- Pravica in dolžnost vsake ženske je, da izkoristi možnost preventivnega ginekološkega pregleda, ki ga v Sloveniji ponuja program ZORA.
- Če dobite pisno vabilo na pregled v program ZORA, se nanj nemudoma odzovite!

Moji spomini

Frančiška Majcen

Sem Frančiška Majcen, rojena 5. 3. 1923, z dekliškim priimkom Cvetko. V svoji rojstni hiši živim že 90 let, vse od rojstva. Imela sem štiri sestre, ki so že vse pokojne.

Preživela sem drugo svetovno vojno. Z možem Edvardom sva se poročila 1946. leta. Poročena sva bila 52 let. Leta 1998 sem ostala sama. Po dveh letih žalovanja sem začela premišljevat, da se moram družiti z veselimi ljudmi. In tako sem nadaljevala. Rada grem tja, kjer je veselje doma. Sedaj sem že 14 let čisto sama. Moje

življenje je kljub temu veselje in dobra volja, saj sem dočakala 90 let. Razveselim se vsakega obiska. Imam dobre sorodnike, najbližji me pridejo velikokrat obiskat in nikoli praznih rok. Pozdravljam vse upokojence in upokojenke, naj stopajo po mojih poteh. Veselim se našega srečanja.

Frančiška Majcen

90 let Frančiške Majcen z Gibine

Svoj 90. rojstni dan je 5. marca 2013 praznovala naša občanka ga. Frančiška Majcen z Gibine. Frančiška je pri svojih 90-ih še vedno nasmejana in zgovorna gospa, ki ima odličen spomin. Rada je vesela, v družbi ljudi, ki jo imajo radi. Če je treba, nagovori večjo množico ljudi in seveda ob dobri glasbi z veseljem zapeše. Ko smo ji povedali, da bomo o njej napisali članek v časopis, je dejala, da bo kar sama nekaj napisala o svojem življenju. Ob visokem življenjskem prazniku jo je obiskal še naš župan Franci Krepša in ji zaželel, naj ji še naprej stojita ob strani zdravje in sreča.

Alenka Vršič

Župan na obisku pri Frančiški

Na svet so prijokali in razveselili svoje mamice:

- deklica Ema, rojena 8. 11. 2012; mamica Jerneja Čeh, Vitomarci 4 a,
- deček Tanaj, rojen 5. 3. 2013; mamica Natalija Zorman, Novinci 14 a,
- deček Gal, rojen 7. 3. 2013; mamica Olga Malek, Rjavci 22.

V svet tišine je odšel:

- Boris Toš, Drbetinci 3, rojen 14. 3. 1930, umrl 16. 12. 2012.

OBNOVA ŽUPNIŠČA

